

**STEUNPUNT TOT BESTRIJDING VAN ARMOEDE,
BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE
UITSLUITING**

ACTIVITEITENRAPPORT 2008

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	5
1. BIJDRAGEN TOT HET POLITIEKE DEBAT EN TOT POLITIEKE ACTIES IN OVERLEG MET DE VERSCHILLENDE ACTOREN IN DE STRIJD TEGEN DE ARMOEDE.....	8
1.1. INITIATIEVEN VOOR EEN DYNAMISCHE FOLLOW-UP VAN HET RAPPORT VAN 2007.....	8
1.2. ACTIVITEITEN OM DE DIALOOG VERDER TE ZETTEN MET DE ACTOREN INZAKE ARMOEDEBESTRIJDING	9
1.2.1. BIJZONDERE JEUGDBIJSTAND.....	10
1.2.2. ARBEID	12
1.2.3. ENERGIE	13
1.2.4. ONDERWIJS	13
1.2.5. UITOEFENEN VAN RECHTEN	14
1.3. SAMENVATTENDE LIJST VAN DEELNEMERS AAN HET OVERLEG GEORGANISEERD DOOR HET STEUNPUNT	15
2. DEBATTEN EN ACTIES OP INITIATIEF VAN OVERHEDEN OF ORGANISATIES.....	19
2.1. INITIATIEVEN VAN OVERHEDEN.....	19
2.1.1. NATIONAAL ACTIEPLAN SOCIALE INSLUITING.....	19
2.1.2. BELGISCHE BIJDRAGE TOT DE WERKGROEP 'ACTIEVE INSLUITING' VAN HET COMITÉ VOOR SOCIALE BESCHERMING (EUROPESE COMMISSIE).....	19
2.1.3. PERMANENT ARMOEDE OVERLEG (PAO) EN VERTICAAL ARMOEDE OVERLEG (VAO).....	19
2.1.4. INTERBESTUURLIJK PLATTELANDSOVERLEG (IPO).....	19
2.1.5. BRUSSELS ARMOEDERAPPORT 2008	20
2.1.6. DE GROEP 'PAUVRETÉ ET ENSEIGNEMENT' (ARMOEDE EN ONDERWIJS) VAN DE LOKALE OVERLEGPLATFORMS VAN DE BRUSSELSE LAGERE EN MIDDELBARE SCHOLEN	20
2.1.7. OVERLEG OVER DE JEUGDZORG.....	20
2.2. INITIATIEVEN VAN ORGANISATIES.....	20
2.2.1. EUROPESE TOP VAN MENSEN IN ARMOEDE.....	20
2.2.2. COLLECTIEF VAN VERENIGINGEN PARTNERS VAN HET ALGEMEEN VERSLAG OVER DE ARMOEDE	20
2.2.3. EVALUATIE VAN DE NIEUWE REGLEMENTERING OVER DE HUURWAARBORG	21
2.2.4. DECENNIUMDOELSTELLINGEN 2007-2017.....	21
2.2.5. REFLECTIEGROEP BETREFFENDE DE SOCIALE DOCUMENTAIRE 'GRENSLAND'	21
2.2.6. CAMPAGNE WELZIJNSZORG 2008 OVER GEZONDHEID.....	21
2.2.7. CAMPAGNE VIVRE ENSEMBLE.....	21
2.2.8. AMNESTY INTERNATIONAL.....	21
2.2.9. "CITÉ-MÈRES".....	22
2.2.10. STUURGROEP ARMOEDEBAROMETER SAMENLEVINGSOPBOUW GENT	22
2.2.11. CAMPAGNE BELGISCH NETWERK.....	22
2.3. INTERNATIONALE INITIATIEVEN	22
2.4. STUURGROEPEN EN JURY'S.....	22
2.5. STUDIEDAGEN EN COLLOQUIA	23
3. ACTIVITEITEN OM DE ARMOEDE EEN PLAATS IN HET ONDERZOEK TE GEVEN DOOR DE BETROKKENEN ZO VEEL MOGELIJK TE LATEN PARTICIPEREN	25
3.1. AGORA/WETENSCHAPSBELEID – HET PROJECT 'ARMOEDE EN PLAATSING VAN KINDEREN'	25
3.2. AGORA/WETENSCHAPSBELEID – HET PROJECT 'ONDERVERTEGENWOORDIGING VAN MENSEN IN ARMOEDE IN DATABANKEN'	25
3.3. PROJECT PRIORITAIRE ACTIES /WETENSCHAPSBELEID: 'RECHT OP ONDERWIJS VOOR KINDEREN ZONDER WETTIG VERBLIJF'	26

3.4.	VOORBEREIDING VAN EEN PROJECT IN HET KADER VAN HET AGORA-PROGRAMMA OVER ARMOEDE IN DE STAD EN OP HET PLATTELAND.....	26
3.5.	SAMENVATTENDE LIJST VAN DE DEELNEMERS VAN DE BELEIDINGSCOMMISSIE VAN DE 3 ONDERZOEKEN.....	27
4.	1998-2008 : 10 JAAR SAMENWERKINGSAKKOORD.....	29
5.	INITIATIEVEN OM DE ACTIVITEITEN VAN HET STEUNPUNT BEKEND TE MAKEN EN OM RELEVANTE INFORMATIE AAN EEN BREED PUBLIEK TE COMMUNICEREN.....	30
5.1.	WEBSITE.....	30
5.2.	ARTIKELS.....	30
5.3.	PUBLICATIES.....	31
6.	INTERNE WERKING VAN HET STEUNPUNT.....	32
6.1.	BEHEERSCOMITÉ.....	32
6.2.	BEGELEIDINGSCOMMISSIE.....	32
6.3.	CONTACTPERSONEN VAN HET STEUNPUNT.....	33
6.4.	CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSEN EN VOOR RACISMEBESTRIJDING.....	33
6.5.	TEAM.....	34
BIJLAGEN	35
1.	PROGRAMMATIE 2008-2009 : INHOUDSTAFEL.....	35
2.	HET STEUNPUNT IN DE MEDIA.....	36
3.	SAMENWERKINGSAKKOORD.....	42

INLEIDING

Dit verslag geeft een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt in 2008 heeft uitgevoerd, net als van de manier waarop het zijn wettelijke opdracht heeft vervuld die beschreven staat in het samenwerkingsakkoord betreffende de bestending van het armoedebeleid ¹. Voor een stand van zaken van het denkwerk dat het Steunpunt samen met zijn partners over verschillende thema's verricht, verwijzen wij graag naar de nota's die het publiceert en naar de tweejaarlijkse verslagen. Het laatste verslag verscheen in december 2007, het volgende zal verschijnen in december 2009 (alle publicaties van het Steunpunt kunnen geraadpleegd worden op de site www.armoedebestrijding.be).

Het eerste deel van dit verslag is gewijd aan de activiteiten die voortvloeien uit de centrale opdracht van het Steunpunt: in overleg met de verschillende actoren van de strijd tegen de armoede bijdragen tot het debat en tot de politieke actie. Het samenwerkingsakkoord maakt van dat overleg immers zowel een opdracht (art.5§1) van het Steunpunt als een werkmethode (art.5§2). De meeste aandacht in deze bijdrage gaat uit naar de tweejaarlijkse verslagen (1).

Dit deel is in twee gesplitst: in het eerste gedeelte worden de initiatieven voorgesteld die genomen zijn om de opvolging van het verslag 2007 te garanderen, opdat de dialoog tussen de actoren van het terrein en de politiek verantwoordelijken zou worden voortgezet (1.1); het tweede gedeelte getuigt van de overleggroepen die in 2008 hebben vergaderd ter voorbereiding van het verslag 2009 (1.2).

Op vraag van het Beheerscomité is een samenvattende lijst van deelnemers aan deze werkzaamheden georganiseerd door het Steunpunt opgenomen op het einde van dit deel (1.3.).

Het tweede deel beschrijft de deelname van het Steunpunt aan debatten en acties die gevoerd worden op initiatief van de overheid of van organisaties, een andere manier dus om bij te dragen tot het debat; het Steunpunt participeert daaraan in de mate dat dit binnen zijn opdrachtenkader past (2).

In het derde deel wordt een overzicht gegeven van de activiteiten die het Steunpunt ontplooit om de kwestie van de armoede zoals de actoren van het terrein die zien meer aan bod te laten komen in onderzoek (3). Een samenvattende lijst van betrokken actoren bij deze projecten bevindt zich op het einde van dit deel (3).

In 1998 ondertekenden alle regeringen van het land het samenwerkingsakkoord betreffende de bestending van het armoedebeleid, waarna alle parlementen dat goedkeurden. Het Steunpunt heeft deze tiende verjaardag te baat willen nemen om de initiële ambitie

¹ De tekst van het samenwerkingsakkoord is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

van de wetgevers, die nog steeds actueel is, in herinnering te brengen. Het vierde deel brengt verslag uit van het initiatief dat in die context is genomen: de realisatie van een publicatie met als titel "Armoede, waardigheid, mensenrechten" (4).

Het vijfde deel legt uit hoe het Steunpunt communiceert over zijn werkzaamheden en relevante informatie ter beschikking stelt van het grote publiek (5).

Het zesde deel behandelt de interne werking van het Steunpunt (6).

De activiteiten in 2008 zijn een weergave van deze die geprogrammeerd zijn (zie in bijlage de inhoudstafel van de programmatie 2008-2009). Eén overleg, met name dat over justitie, meer bepaald over de communicatie tussen mensen in armoede en actoren uit de gerechtelijke wereld, werd evenwel niet voortgezet. Dit had te maken met het feit dat het personeelslid die deze thematiek gelanceerd heeft, vervolgens een verlof zonder wedde heeft ingediend. Daarentegen werd een vraag tot onderzoek ingediend bij de FOD Wetenschapsbeleid (Agora-programma) die niet gepland was. Het heeft betrekking op armoede in de stad en op het platteland (3.4.). Het Steunpunt heeft ook deelgenomen aan enkele acties van anderen in antwoord op vragen die nog niet gekend waren op het moment dat de programmatie is voorgesteld aan de Begeleidingscommissie.

De wettelijke opdracht van het Steunpunt richt zich op de lange termijn, omdat die diepgaand overleg centraal stelt, maar toch kunnen er elk jaar frappante evoluties worden vastgesteld. Voor 2008 is de diversificatie van de publicaties van het Steunpunt zeker zo'n evolutie. Hoewel 2008 een jaar is waarin geen tweejaarlijks verslag verschijnt, werden toch verschillende types teksten gepubliceerd: seminarieverslagen, bundel artikelen naar aanleiding van 10 jaar samenwerkingsakkoord... Dankzij die diversificatie kan een ander publiek worden bereikt en blijft, tussen twee tweejaarlijkse verslagen door, armoede ononderbroken in de schijnwerpers staan. Dit jaar heeft het Steunpunt 3 seminars georganiseerd (al of niet in samenwerking met anderen): één over de dienstencheques, één over de band tussen de socio-economische omstandigheden en maatregelen in de jeugdbijstand en één over de interfederale armoedebaarometer. Het was ook het eerste jaar waarin de intensere samenwerking die de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie wenste in navolging van de ordonnantie van 20 juli 2006 betreffende het opstellen van het armoederapport van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de praktijk werd gebracht: zowel voor het Steunpunt als voor het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn een verrijkende ervaring. Dit jaar werd het veel duidelijker dat de politiek verantwoordelijken effectief rekening houden met het tweejaarlijks verslag van het Steunpunt, met name via het federaal plan armoedebestrijding dat onder andere inspiratie put uit de twee jongste verslagen van het Steunpunt. Een heel bemoedigende vaststelling voor het Steunpunt, en vooral voor de talrijke actoren die ontzettend veel tijd en energie investeren in het opstellen

van de verslagen. 2008 was ook het jaar van meer talrijke samenwerkingen met het Centrum voor gelijkheid van kansen.

Maar wat vooral moet worden onderstreept, is het constant belang dat de steeds talrijker en diverser wordende partners van het Steunpunt hechten aan de overleggroepen, waarin de dialoog die van start is gegaan met het Algemeen Verslag over de Armoede structureel wordt voortgezet tussen zij die met armoede geconfronteerd worden, of dat nu is in hun persoonlijk leven, in hun beroepspraktijk of vanuit hun militant engagement. Grootste troef van die groepen is hun luisterbereidheid, waardoor het debat kan plaatsvinden wars van de individuele belangen die de dialoog tussen de armen en de OCMW's, de centra voor bijzondere jeugdzorg, de leerkrachten enz. op het terrein vaak bemoeilijken. Het feit dat het overleg als vertrekpunt de vragen vanwege de deelnemers neemt, draagt bij tot het belang ervan. Ook het feit dat er ervaringen worden uitgewisseld uit zowel het Noorden als het Zuiden van het land wordt als uitermate verrijkend ervaren.

1. BIJDRAGEN TOT HET POLITIEKE DEBAT EN TOT POLITIEKE ACTIES IN OVERLEG MET DE VERSCHILLENDE ACTOREN IN DE STRIJD TEGEN DE ARMOEDE

1.1. INITIATIEVEN VOOR EEN DYNAMISCHE FOLLOW-UP VAN HET RAPPORT VAN 2007

Een follow-upprocedure voor het tweejaarlijkse rapport is in het samenwerkingsakkoord opgenomen (art.4). Het Steunpunt neemt initiatieven om dit proces te stimuleren. Concreet stelt het Steunpunt de betrokken ministeriële kabinetten voor om de relevante hoofdstukken met betrekking tot hun bevoegdheden te komen voorstellen. Op die bijeenkomsten worden ook de mensen en organisaties uitgenodigd die hebben deelgenomen aan de discussies die aan de basis liggen van het rapport. Die aanpak heeft twee grote voordelen: ten eerste kunnen de terreinactoren, waaronder ook mensen die in armoede leven, de kabinetsleden bewust maken van hun dagelijkse realiteit, en dat heeft een grotere impact dan welk rapport ook; ten tweede worden de betrokkenen zelf zich ook beter bewust van de beperkingen en de mogelijkheden van beleidsmakers.

Vooraf het hoofdstuk over energie in het tweejaarlijkse rapport van 2007 wekte de belangstelling van de mensen uit de politiek: het Steunpunt stelde dit aan het parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor in het raam van de evaluatie van de ordonnantie betreffende gas en elektriciteit. Het kabinet van de Vlaamse minister van Energie en het kabinet van de federale minister van Energie hebben ook positief gereageerd op het voorstel van het Steunpunt om zijn opmerkingen en aanbevelingen betreffende dit onderwerp te komen voorstellen

Maar het is het hoofdstuk arbeid gewijd aan de dienstencheques als wijze van socioprofessionele inschakeling dat de meeste reacties opgeroepen heeft bij de actoren op het terrein. Dit heeft het Steunpunt ertoe gebracht om een seminarie te organiseren om het maatschappelijke debat over de dienstencheques voort te zetten. De bijdrage van deze maatregel tot de armoedebestrijding bleef daarbij de centrale kwestie. Daarnaast was het de bedoeling om het debat te "verbreden" naar organisaties die niet bij het overleg betrokken waren.

120 personen hebben deelgenomen aan het seminarie; inschrijvingen moesten zelfs geweigerd worden omwille van plaatsgebrek.

Het Steunpunt heeft tevens het gehele verslag 2007 op een meer algemene wijze voorgesteld, met name op de Interministeriële Conferentie voor maatschappelijke integratie, aan de Commissie voor de Sociale zaken van de Senaat, aan de Commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing van de Kamer van volksvertegenwoordigers, en aan de Commissie voor de Sociale zaken van

de Kamer van volksvertegenwoordigers alsook tijdens een interkabinettenbijeenkomst sociale insluiting van het Waalse Gewest. Verschillende politieke partijen zijn ingegaan op het voorstel van het Steunpunt om zijn verslag te presenteren. Het permanente overleg binnen de Vlaamse administratie (PAO: permanent armoede overleg) heeft het Steunpunt ook uitgenodigd om de inhoud van zijn tweejaarlijkse verslag kenbaar te maken.

1.2. ACTIVITEITEN OM DE DIALOOG VERDER TE ZETTEN MET DE ACTOREN INZAKE ARMOEDEBESTRIJDING

De lijst die volgt biedt een kort overzicht van de groepen die tijdens de periode 2008 actief waren. De thema's zijn alfabetisch gerangschikt.

Eerst willen we het doel van deze overleggroepen in herinnering brengen. Door gebruik in zeer verschillende betekenissen, riskeren uitdrukkingen zoals "dialoogmethode", "overleg" immers niet meer op een exacte wijze begrepen te worden. Het algemeen verslag had een zeer veeleisende methode ingeleid.

De dialoogmethode die de wetgevers het Steunpunt vragen om toe te passen, overstijgt de gewone uitwisseling tussen verschillende partijen. De dialoog is veel meer dan een conversatie. De dialoog is hier een opbouw van kennis, ontstaan uit de ontmoeting van verschillende types van kennis, deze van personen die in armoede leven, en die verband houdt met hun levenservaringen en die een zin draagt, deze van academici, theoretisch en geformaliseerd, en deze van personen die op het terrein actief zijn in het bestrijden van de armoede, hetzij op een militante wijze hetzij beroepshalve. Kennis op deze wijze opgebouwd, is gericht op het teweeg brengen van veranderingen op het vlak van het beleid, maar ook veranderingen in het leven van arme personen, die door participatie erkend worden als subjecten, daar waar ze nog teveel beschouwd worden als onderzoeksobjecten of als gerechtigden op hulp.

Bijzondere aandacht gaat uit naar de deelname van verenigingen waar armen het woord nemen, in overeenstemming met de wens van de wetgever. Deze verenigingen worden voor elke groep uitgenodigd, daar waar andere actoren enkel uitgenodigd worden in functie van het thema dat behandeld wordt. Om de wederzijdse kennis tussen partners aan te moedigen, die standpunten –de positie van waaruit men zaken bekijken kunnen hebben die in het begin vaak sterk uiteenlopend zijn, kan het deelnemersaantal niet te groot zijn (het deelnemersaantal varieert tussen 15 en 20 personen). Voor dezelfde reden, wordt ook gevraagd dat in de mate van het mogelijke, dezelfde vertegenwoordigers van de verschillende organisaties aan iedere bijeenkomst van het overleg zouden deelnemen. Deze bijzondere aandacht komt tevens tot uiting in de zorg voor het opstellen van de voorbereidende nota's en de verslagen van de

bijeenkomsten. Verslagen laten toe dat men kan nagaan of ieder wel goed begrepen werd en zijn ook een hulpmiddel voor vertegenwoordigers voor terugkoppeling aan hun vereniging en organisatie.

Het Steunpunt roept niet systematisch een aparte overleggroep in het leven voor alle te onderscheiden domeinen die een impact hebben op armoede. Overleggroepen komen echter niet willekeurig tot stand, maar ontstaan vanuit vragen of vaststellingen van de verenigingen waar amen het woord nemen, het Steunpunt of andere betrokken actoren. De behandelde onderwerpen zijn dan ook niet statisch, zo merkt de lezer aan de variatie in de opeenvolgende tweejaarlijkse verslagen. De selectie van thema's die voorwerp zullen vormen van diepgaand overleg, worden voorgelegd aan de Begeleidingscommissie (programmatische).

De overleggroepen van het Steunpunt zijn divers qua intensiteit en frequentie van de bijeenkomsten. Enerzijds wordt rond bepaalde kwesties grondig overleg gepleegd. Dit betekent dat hierover op regelmatige basis vergaderingen worden georganiseerd met de bedoeling tot een diepgaande uitwisseling te komen. Deze overleggroepen blijven vaak gedurende lange tijd actief. Het gaat om thema's die een hoge prioriteit krijgen van de verenigingen waar armen het woord nemen, bijvoorbeeld omdat ze een grote impact hebben of omdat het beleid daar regelmatig nieuwe maatregelen rond uitvaardigt die vragen om permanente evaluatie of waakzaamheid. Andere thema's worden bescheidener opgevolgd en zijn voorwerp van een meer gericht overleg. Ze spelen bijvoorbeeld in op een acute problematiek of vertrekken vanuit concrete vragen of signalen of een welomlijnde doelstelling.

1.2.1. BIJZONDERE JEUGDBIJSTAND

De overleggroep Agora gaat door met zijn chronologische benadering van de contacten tussen gezinnen en diensten van de jeugdzorg. Na een eerste publicatie over het eerste contact met de SAJ ('service de l'aide à la jeunesse'), heeft de groep ingezet op de relaties met de SPJ ('service de protection judiciaire'). De deelnemers zijn er zich van bewust geworden dat het traject van de SAJ naar de SPJ een voorafgaandelijke stap is ten aanzien van het contact met de SPJ – een stap die dus de nodige aandacht verdient - en hebben ze hun oorspronkelijke planning daar ook aan aangepast. Het begrip gevaar, essentieel om over te gaan van onderhandelde naar gedwongen hulp, was het onderwerp van verschillende vergaderingen. De leden van de groepen vonden het noodzakelijk om hun bedenkingen gezamenlijk te formuleren. Aan het schrijven van de collectieve tekst werden in 2008 dan ook meerdere vergaderingen gewijd.

Naast het vervolg van deze diepgaande dialoog, zijn nog 3 specifieke activiteiten doorgegaan:

- Een onderzoek naar de voorbereiding van en de communicatie met professionele documenten binnen de SAJ en de SPJ om de jongeren en

hun families beter te bereiken, werd gelanceerd onder impuls van de Agora-groep. Dit onderzoek vond plaats in het arrondissement Doornik (de SAJ en SPJ van Doornik zijn allebei lid van de Agora-groep). Andere leden van de groep, zoals het Steunpunt, zijn lid van de commissie die dit onderzoek begeleidt.

- Leden van de groep hebben twee ontmoetingen gehad met parlementsleden van de Commissie voor Gezondheid, Sociale Zaken en Jeugdzorg: de groep werd in het parlement van de Franse Gemeenschap ontvangen en een afvaardiging van parlementsleden had in Doornik een ontmoeting met de SPJ en de SAJ en met verenigingen die ook in de Agora-groep zitten waarbij die op die manier hun belangstelling wilden onderstrepen voor het onderwerp dat tijdens de ontmoeting in het parlement tot uiting kwam, namelijk dat van de communicatie met de families door middel van schriftelijke documenten.
- De leden van Agora, waaronder het Steunpunt, hebben deelgenomen aan de focus-bijeenkomsten die de onderzoekers hebben georganiseerd binnen de werkzaamheden om objectief te onderzoeken of er al dan niet een verband bestaat tussen socio-economische omstandigheden en mogelijke interventies door de jeugdzorg (dit onderzoek wordt op vraag van het Steunpunt door de FOD Wetenschapsbeleid binnen het Agora-programma gefinancierd / zie punt 3.1.).

De leden van de groep kozen voor een werkcharter. Het belang van een dergelijk document bleek bij het vertrek van de waarnemend directeur-generaal die de Agora-groep voorzat.

TER HERINNERING

- Met de steun van het Steunpunt wordt het Agora-overleg in de Franse Gemeenschap sinds 1998 nagenoeg maandelijks georganiseerd. Ambtenaren van de administratie van de Franse Gemeenschap, beroepskrachten vanuit de 'Aide à la Jeunesse' (namelijk vanuit de 'Services d'Aide à la Jeunesse'¹ (SAJ) en de 'Services de Protection Judiciaire'² (SPJ)) en twee verenigingen die strijden tegen armoede (LST en ATD) nemen deel, hetzij ongeveer 25 personen. Een lid van het kabinet van de minister van de 'Aide à la Jeunesse' is tevens aanwezig.
- Dit overleg vertoont de kenmerken van in slechts één Gemeenschap gevoerd te zijn, daar waar de andere overleggroepen actoren uit de verschillende landsdelen samenbrengen. De groep is ontstaan op vraag van de Interministeriële Conferentie om de decreten inzake 'Aide à la Jeunesse'³ te bestuderen om zo plaatsingen wegens armoede te voorkomen en de relatie ouders-kinderen te behoeden. Een gelijkaardige groep opzetten langs Vlaamse zijde leek niet nuttig te zijn vermits de gedachtewisseling omtrent dit onderwerp reeds plaats vond in de schoot van de Vlaams Intersectorale Commissie Armoedebestrijding.

¹ Equivalent van de Comités Bijzondere Jeugdbijstand in Vlaanderen.

² Equivalent van de Sociale dienst bij de jeugdrechtbank in Vlaanderen.

³ Equivalent van de Bijzondere Jeugdbijstand in Vlaanderen

1.2.2. ARBEID

Deze overleggroep is bijeengekomen in maart 2008 om een stand van zaken op te maken van de opvolging van het hoofdstuk over de socioprofessionele inschakeling en de dienstencheques in het tweejaarlijks verslag 2007. Gezien de talrijke reacties die dit hoofdstuk heeft teweeggebracht, besloot het Steunpunt een seminarie te organiseren over het onderwerp (27 mei 2008). Het verslag van het seminarie, getiteld "De dienstencheques: springplank of valstrik voor mensen in armoede en bestaansonzekerheid?" is beschikbaar op de website van het Steunpunt www.armoedebestrijding.be

Van maart tot juni heeft de overleggroep nagedacht over een nieuwe invalshoek van gedachtewisseling voor socioprofessionele inschakeling. In juni werd over twee voorstellen gediscussieerd: het moderniseren van het begrip passende dienstbetrekking en het nadenken over een meer evenwichtige contractualisering van de inspanningsverbintenissen van de werklozen. In september is beslist om zich te buigen over de criteria van passende dienstbetrekking: het leek evident voor iedereen dat deze criteria, zoals ze gedefinieerd zijn in het Ministerieel Besluit van 26 november 1991, kunnen verbeterd worden en meer aangepast worden aan de huidige realiteit.

Inderdaad, deze criteria hebben de evolutie van de samenleving niet gevolgd: een samenleving waarin het "kostwinnersmodel" geleidelijk aan plaats heeft gemaakt voor een- en tweekomensgezinnen, en waarin de precarisering op de arbeidsmarkt is toegenomen. De overleggroep heeft niettemin de vraag gesteld naar de waarde van het begrip passende dienstbetrekking in termen van rechtszekerheid: de criteria definiëren algemene regels gebaseerd op de "gemiddelde" werkloze. Is het mogelijk naar een meer "moderne" definitie te gaan, één die een bepaald aantal problemen van persoonlijke orde met een beleidscomponent (gebrek aan kinderopvangdiensten, mobiliteitsproblemen, lageloonval voor individu en huishouden) en meer vormen van preciaire arbeidsvoorwaarden als gegrond motief van weigering zou erkennen?

De overleggroep is gemiddeld genomen elke 6 weken bijeengekomen sedert september. Ze heeft een aantal criteria gekozen en bestudeerd uit de reeks van criteria opgenomen in het Ministerieel Besluit van 26 november 1991. Verschillende types actoren nemen actief deel: vertegenwoordigers van gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten (VDAB, Forem), vertegenwoordigers van verenigingen die strijden tegen armoede en bestaansonzekerheid (Collectif Solidarité contre l'Exclusion, Forum bruxellois de lutte contre la pauvreté, Habiter Bruxelles, Flora vzw) waaronder ook verenigingen waar armen het woord nemen (LST, Vlaams Netwerk, ATD Vierde Wereld), van federaties van socioprofessionele inschakelingsinstanties (SAW-B, Interfédération des EFT/OISP, Vosec, Febisp), vertegenwoordigers van vakbonden (ACV, ABVV), van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, van federaties van OCMW-maatschappelijk werkers, van de

afdelingen OCMW's van de Verenigingen van Steden en Gemeenten en van de Gezinsbond enz.

In de marge van het overleg, zijn een aantal bilaterale contacten genomen, bijvoorbeeld met de RVA, dit met het oog op een ontmoeting in 2009, wanneer een eerste ontwerp van tekst tot stand zal komen.

1.2.3. ENERGIE

In de overleggroep energie gebeurde voornamelijk de opvolging van de aanbevelingen van het Verslag 2007, in combinatie met signalen vanuit het terrein met betrekking tot nieuwe regelgeving en de uitvoering ervan. De resultaten van deze reflecties zullen voorgesteld worden aan het kabinet van de federale minister van Klimaat en Energie begin 2009.

Er werd rond volgende punten gewerkt:

- initiatieven ter regulering van de energieprijzen;
- automatische toekenning van de sociale maximumprijzen;
- de forfaitaire energiekortingen;
- de transport- en distributiekosten;
- stand van zaken met betrekking tot de ombudsdienst;
- tussentijdse facturen;
- vereenvoudiging van de facturen;
- geschillen met de leveranciers;
- het energithema op de dagorde van het Belgisch voorzitterschap en het Europees jaar van de strijd tegen armoede (2010).

De overleggroep bestaat uit verenigingen waar armen het woord nemen, instituten samenlevingsopbouw, federaties van maatschappelijk werkers, milieu-organisaties, consumentenorganisaties, en het Observatorium voor welzijn en gezondheid Brussel.

De actualisering van de beleidsaanbevelingen zal deel uitmaken van het volgende tweejaarlijkse Verslag.

1.2.4. ONDERWIJS

Het thema onderwijs gaat bijzonder breed. Gezinnen die in armoede leven, hebben daar veel problemen mee. In het tweejaarlijkse rapport worden niet minder dan negen verwante onderwerpen behandeld. De overleggroep wou het aantal thema's in 2008 toch enigszins beperken. Het Steunpunt heeft een voorbereidende nota opgesteld om de groep te helpen bij het kiezen van een invalshoek: het heeft gesprekken met verschillende betrokkenen gevoerd, publicaties en politieke nota's gelezen... Op basis van die voorbereiding besloot het Steunpunt om het overleg te beperken tot het secundair onderwijs. Het secundair onderwijs is als systeem veel complexer dan het lager onderwijs en de spanningen tussen benadeelde gezinnen en de scholen nemen in de middelbare school alleen maar toe.

Het Steunpunt heeft dan ook een nota opgesteld over de organisatie van het secundair onderwijs in de Vlaamse en in de Franstalige Gemeenschap. De Duitstalige Gemeenschap is gevraagd om informatie aan te brengen die relevant is voor haar onderwijssysteem.

De groep heeft drie subthema's gekozen: studieoriëntering, schoolmoeheid, schoolverzuim en schoolverlaters, de kosten in het secundair onderwijs.

Hebben in 2008 deelgenomen aan de overlegvergaderingen: verenigingen waarin armen het woord nemen, onderzoekers, PMS-centra, de Ligue des droits de l'enfant (Liga voor de Rechten van het Kind), de Ligue des Familles, Bouillon de culture, vertegenwoordigers van Changement pour l'égalité, de Vrije Centra voor Leerlingenbegeleiding, taakscholen, een Centre d'action interculturel, een regionaal integratiecentrum...

Er werden ook een aantal bilaterale contacten gelegd.

1.2.5. UITOEFENEN VAN RECHTEN

De problematiek inzake de uitoefening van rechten werd behandeld tijdens het project van 'onderzoek-actie-vorming' over indicatoren. Een hoofdstuk uit het eindverslag toont aan hoe mensen in armoede soms extreem ingewikkelde trajecten moeten doorlopen om hun rechten uit te oefenen. Deze denkoefening werd in 2008 verdergezet met input vanuit twee thematische groepen die het onderwerp vanuit een specifiek recht behandelen.

Omnio, maatregel voor een betere toegang tot de gezondheidszorg

- De ervaring van mensen in armoede of in bestaansonzekerheid met betrekking tot het verkrijgen van het OMNIO-statuuat stond centraal in een eerste fase. Volgende vragen kwamen onder meer aan bod: hoe worden mensen geïnformeerd over het OMNIO-statuuat? Welke knelpunten doen zich voor bij het indienen van een aanvraag bij het ziekenfonds? Wat is het resultaat van het traject? Enz.
- Het overleg werd vervolgens opengetrokken in een tweede fase: naast mensen in armoede of in bestaansonzekerheid werden ook andere actoren uitgenodigd die betrokken zijn bij het systeem van het OMNIO-statuuat: ziekenfondsen, zorgverstrekkers, gezondheidsobservatoria, wetenschappers,... Bedoeling was om het standpunt van alle betrokken actoren te leren kennen om vervolgens aanbevelingen te kunnen formuleren.

Terugvorderbaarheid van de kosten en honoraria van advocaten

Het is voor arme mensen bijzonder moeilijk om toegang tot justitie te krijgen. Daar zijn verschillende, vooral financiële redenen voor. In dat verband hebben verenigingen waarin armen het woord nemen, het Steunpunt

gevraagd om samen met hen te onderzoeken in welke mate de wetgeving over de terugvorderbaarheid van de honoraria en kosten van advocaten, die sinds 1 januari 2008 van kracht is, een extra drempel betekent. Het Steunpunt is op die vraag ingegaan en heeft een overleggroep opgericht die in 2008 drie keer is samengekomen.

1.3. SAMENVATTENDE LIJST VAN DEELNEMERS AAN HET OVERLEG GEORGANISEERD DOOR HET STEUNPUNT

De organisaties die deelnemen aan de werkzaamheden van verschillende groepen zijn vergezeld van het symbool *.

Slechts één overleg heeft plaatsgevonden in de Franse Gemeenschap ; de vier andere betreffen het volledige grondgebied.

ABVV Brussel

FGTB Bruxelles

ABVV Studiedienst

FGTB Service d'études (vertegenwoordigt ook de Vlaams ABVV werzoekendenwerking)

Action Coordonnée Formation Insertion - Fédération des Initiatives et Actions Sociales (ACFI-FIAS asbl), pour l'Interfédération des Entreprises de Formation par le Travail (EFT) et des Organismes d'Insertion socioprofessionnelle (OISP)

ACV - Vlaamse werzoekendenwerking

ACV Studiedienst

CSC Service d'études

"Landsbond der Christelijke Mutualiteiten

Alliance des Mutualités chrétiennes"

ATD Quart Monde Liège

ATD Vierde Wereld België*

*ATD Quart Monde Belgique**

Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid

Banque Carrefour de la Sécurité Sociale

Belgisch Netwerk Armoedebestrijding

Réseau Belge de Lutte contre la Pauvreté

Bond Beter Leefmilieu

Bouillon de cultures

Brussels Platform Armoede vzw*

Hulpkas voor Ziekte en Invaliditeitsverzekering

Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité (CAAMI)

Caritas international

Centre d'accueil social Abbé Froidure – Les Petits Riens

Centre d'action interculturelle de Namur

Centre PMS de Saint Gilles

Centre régional d'intégration du Brabant wallon

Centrum Kauwenberg*

Changement pour l'égalité

Bij ons vzw

Chez nous asbl

Collectif solidarité contre l'exclusion asbl
Comité de citoyens sans emploi – Ixelles
Comme chez nous – Le Rebond
Coordination des écoles de devoirs de Bruxelles
Coordination Gaz-Electricité-Eau
CPAS de Sambreville
CSC - Travailleurs Sans Emploi Wallonie-Bruxelles
De Fakkkel vzw
De vrolijke Kring vzw
Dignitas*
Direction générale de l'Aide à la jeunesse (DGAJ)
Droit sans toit
Ecolife vzw
Equipes populaires
Federatie van Vlaamse OCMW-maatschappelijke werkers*
Fédération bruxelloise des organismes d'insertion socioprofessionnelle et des opérateurs d'économie sociale d'insertion asbl (FeBISP)
Fédération des Centres de Service social
Fédération des CPAS de l'Union des Villes et des Communes de Wallonie (UVCW)
Fédération des maisons médicales
Fédération wallonne des assistants sociaux de CPAS (Féwasc)*
FGTB Liège-Huy-Waremme - Travailleurs Sans Emploi
Flora asbl - réseau pour la formation et la création d'emplois avec des femmes
Flora vzw - netwerk voor vorming en werkcreatie met vrouwen
Forem
Forum bruxellois de lutte contre la pauvreté
Front commun des Sans Domicile Fixe*
Gezinsbond vzw
Wergroep van OCMW-maatschappelijk werkers van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Groupe de réflexion de travailleurs sociaux de CPAS de la Région Bruxelles-Capitale
Habiter Bruxelles asbl
Katholiek Universiteit leuven - HIVA
Infirmiers de rue asbl
La Maraude
Ligue des droits de l'enfant
Ligue des familles
Ligue des usagers des Services de santé (LUSS) asbl
Limburgs overleg onderwijs-arbeid (LOOA)
Lire et Ecrire Wallonie, pour l'Interfédération FT / OISP
Lokale overleg platforms van de basis- en secundaire scholen in Brussel
Luttés Solidarités Travail (LST)*
Maison locale de Forest
Observatoire de la santé du Hainaut

Observatorium voor gezondheid en welzijn Brussel*
*Observatoire de la Santé et du Social Bruxelles**
Observatoire Social Européen
Open Huis – Protestants Sociaal Centrum Antwerpen vzw
Apothekers zonder grenzen
Pharmaciens sans frontières
Pigment asbl
Plate-forme Justice pour tous
CPMS Sint-Gillis
CPMS Saint-Gilles
Project energie en armoede
Brusselse Bond voor het Recht op Wonen
Rassemblement bruxellois pour le droit à l'habitat
Recht op
Relais santé – CPAS de Liège
Belgische Netwerk Armoedebestrijding
Réseau belge de lutte contre la pauvreté
Réseau wallon de lutte contre la pauvreté
Réseau wallon pour l'accès durable à l'énergie (RWADE)
RIZIV
INAMI
Samenlevingsopbouw Antwerpen
Samenlevingsopbouw Brussel
Samenlevingsopbouw Gent
Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen
Service d'aide à la jeunesse de Bruxelles
Service d'aide à la jeunesse de Charleroi
Service d'aide à la jeunesse de Marche
Service d'aide à la jeunesse de Tournai
Service de protection judiciaire de Charleroi
Service de protection judiciaire de Mons
Service de protection judiciaire de Nivelles
Service de protection judiciaire de Tournai
Service de protection judiciaire de Verviers
Solidarité des alternatives wallonnes et bruxelloises (SAW-B)
Solidarités Nouvelles Bruxelles
Solidarités Nouvelles Wallonie*
FOD Sociale Zekerheid
SPF Sécurité sociale
POD Maatschappelijke Integratie
SPP intégration sociale
Teledienst Ninove
Trempline asbl
Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten
Union nationale des Mutualités socialistes
VDAB
Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (VSGB)*

*Association de la Ville et des Communes de la Région Bruxelles Capitale (AVCB)**

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)

Vereniging van Wijkgezondheidscentra

Vierdewereldgroep Mensen voor mensen

Vivre ensemble

Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen*

Vlaams Overleg Bewonersbelangen

Vlaams Overleg Sociale Economie (VOSEC)

Vlaams Patientplatform vzw

Vlastrov (koepelorganisatie straathoekwerk Vlaanderen)

Vrije Centra voor Leerlingenbegeleiding (VCLB)

Vrije Centra voor Leerlingenbegeleiding Koepel (VCLB-koepel)

Vrouwen overleg komitee

Welzijnszorg*

Wijkpartenariaat vzw De Schakel

2. DEBATTEN EN ACTIES OP INITIATIEF VAN OVERHEDEN OF ORGANISATIES

Wij geven hier een kort overzicht van de belangrijkste aanvragen waarop het Steunpunt is ingegaan.

2.1. INITIATIEVEN VAN OVERHEDEN

2.1.1. NATIONAAL ACTIEPLAN SOCIALE INSLUITING

Het Steunpunt heeft deelgenomen aan de zes vergaderingen van de 'actiegroep' onder impuls van de POD Maatschappelijke integratie, en aan de zes vergaderingen van de 'groep indicatoren' onder impuls van de FOD Sociale Zekerheid. In beide groepen heeft het Steunpunt bijgedragen op basis van de inhoud van de tweejaarlijkse rapporten.

2.1.2. BELGISCHE BIJDRAGE TOT DE WERKGROEP 'ACTIEVE INSLUITING' VAN HET COMITÉ VOOR SOCIALE BESCHERMING (EUROPESE COMMISSIE)

Het Steunpunt heeft deelgenomen aan de werkvergaderingen van deze groep. Voor de vergaderingen waren verschillende bevoegde overheden uitgenodigd om een aanbeveling over actieve insluiting voor de Commissie te formuleren.

2.1.3. PERMANENT ARMOEDE OVERLEG (PAO) EN VERTICAAL ARMOEDE OVERLEG (VAO)

Het Steunpunt heeft deelgenomen aan de vergaderingen van dit permanente 'horizontale' overleg dat zich richt op de uitvoering, coördinatie en follow-up van het Vlaams Actieplan armoedebestrijding, alsook aan het tweedaagse seminarie 'Armoedebestrijding onder de loep'. Het Steunpunt heeft ook deelgenomen aan de werkzaamheden van een 'verticale', i.e. thematische overleggroep over werkgelegenheid.

2.1.4. INTERBESTUURLIJK PLATTELANDSOVERLEG (IPO)

Het Steunpunt speelt een actieve rol in dit overleg door deel te nemen aan de werkzaamheden van de organisatiecel en aan bepaalde themagroepen. In 2008 zat het de groep voor die nadenkt over de kwaliteit en de toegankelijkheid van diensten in plattelandsgebieden, vooral dan op het vlak van de gezondheidszorg. Het is de bedoeling om oplossingen te vinden voor de problemen in plattelandsgebieden en die een nieuw elan en ontwikkelingsperspectieven te bieden. In dit verband werken gemeenten, provincies en Vlaanderen met experts samen.

2.1.5. BRUSSELS ARMOEDERAPPORT 2008

Het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, dat het themaverslag moet opstellen over een issue dat door het Verenigd College werd gekozen, in casu 'armoede en veroudering', heeft het Steunpunt gevraagd om een overleg te organiseren over het specifieke probleem van de vroegtijdige veroudering, een probleem dat nog altijd te weinig aandacht krijgt (3 vergaderingen). Het Steunpunt heeft ook een van de workshops bij de rondetafelgesprekken in het parlement (6 november 2008) voorgezeten, dit naar aanleiding van de publicatie van het Brussels rapport over armoede.

2.1.6. DE GROEP 'PAUVRETÉ ET ENSEIGNEMENT' (ARMOEDE EN ONDERWIJS) VAN DE LOKALE OVERLEGPLATFORMS VAN DE BRUSSELSE LAGERE EN MIDDELBARE SCHOLEN

De lokale overlegplatforms van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel denken, samen met ouders die in armoede leven, na over maatregelen om ouders en scholen dichter bij elkaar te brengen. Het Steunpunt neemt deel aan de vergaderingen en steunt de projecten die eruit voortkomen.

2.1.7. OVERLEG OVER DE JEUGDZORG

Dit overleg wordt uitvoeriger besproken in punt 1.2.1. Ontstaan uit het verzoek van de interministeriële conferentie om de decreten over jeugdzorg te bestuderen in het licht van de vraag hoe plaatsing wegens armoede kan worden voorkomen en de ouder-kindrelatie kan worden bewaard, hebben de opeenvolgende bevoegde ministers in de Franse Gemeenschap deze ontwikkeling sinds 1998 doorgezet en gebruik gemaakt van de medewerking van het Steunpunt.

2.2. INITIATIEVEN VAN ORGANISATIES

2.2.1. EUROPESE TOP VAN MENSEN IN ARMOEDE

Het Steunpunt neemt deel aan de werkgroep van de Belgische delegatie die zich voorbereidt op de jaarlijkse Europese top voor mensen in armoede. Het betreft een initiatief van het voorzitterschap van de Europese Unie, de Europese Commissie en het European Anti-Poverty Network.

2.2.2. COLLECTIEF VAN VERENIGINGEN PARTNERS VAN HET ALGEMEEN VERSLAG OVER DE ARMOEDE

Het Steunpunt heeft deelgenomen aan de discussiedagen die het Collectief organiseerde: in 2008 is vooral gefocust op de voorwaardelijkheid van rechten. Volgens de betrokken organisaties worden er aan rechten steeds meer voorwaarden gekoppeld.

2.2.3. EVALUATIE VAN DE NIEUWE REGLEMENTERING OVER DE HUURWAARBORG

Het Steunpunt heeft meegewerkt aan de evaluatie van de nieuwe wetgeving over de huurwaarborg, een initiatief van de verenigingen. Dit werk werd op 28 oktober 2008 aan het publiek voorgesteld tijdens een persconferentie "Huurwaarborg: nieuwe wet werkt niet naar behoren", in de lokalen van het Steunpunt, in het Centrum voor gelijkheid van kansen.

2.2.4. DECENNIUMDOELSTELLINGEN 2007-2017

In 2007 lanceerde een forum van organisaties die strijden tegen de armoede, en van sociale bewegingen in Vlaanderen en Wallonië een campagne onder de titel "Decenniumdoel 2017: Geef armoede geen kans". Naar het voorbeeld van de Millenniumdoelstellingen wil het forum het grote publiek en de overheid ontvankelijk maken en aanmoedigen om de armoede in de komende tien jaar (9 intussen) spectaculair terug te dringen. In 2008 heeft het Steunpunt deelgenomen aan de rondetafelgesprekken over dit thema: twee over huisvesting, een over inkomens en werkgelegenheid en een vierde over gezondheid.

2.2.5. REFLECTIEGROEP BETREFFENDE DE SOCIALE DOCUMENTAIRE 'GRENSLAND'

Het Steunpunt heeft aan drie bijeenkomsten deelgenomen van de reflectiegroep over het project van de documentaire: algemene voorstelling van het project, commentaar op trailer, premontage en eindmontage. Met deze documentaire, die een samenwerkingsverband is tussen Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen, de uitwisselingstafel buurt- en nabijheidsdiensten Westhoek en Een Andere Wereld Films, wil men de problematiek van langdurige werkloosheid en sociale uitsluiting onder de aandacht brengen van een breed publiek.

2.2.6. CAMPAGNE WELZIJNSZORG 2008 OVER GEZONDHEID

Het Steunpunt heeft aan het overleg van deze werkgroep met arme mensen, alsook aan de lancering van de campagne deelgenomen.

2.2.7. CAMPAGNE VIVRE ENSEMBLE

Het Steunpunt heeft een gesprek gehad met vijf afgevaardigden van deze organisatie over de lancering van de campagne van 2008 die over gezondheid en de ongelijkheid in gezondheid gaat.

2.2.8. AMNESTY INTERNATIONAL

Het Steunpunt heeft commentaar geleverd op het werkdocument van Amnesty International in het kader van zijn campagne voor menselijke waardigheid.

2.2.9. "CITÉ-MÈRES"

Het cultureel centrum en het OCMW van Sambreville hebben het Steunpunt in 2007 gevraagd om hen te helpen bij de analyse van de problemen die moeders van gezinnen in sociale wijken ondervinden. Deze samenwerking werd in 2008 voortgezet.

2.2.10. STUURGROEP ARMOEDEBAROMETER SAMENLEVINGSOPBOUW GENT

Samenlevingsopbouw Gent werkt momenteel een project uit waarbij men mensen in armoede wil bevragen welke mogelijkheden en drempels ze zien in het kader van de verschillende grondrechten. Het project wordt ook gevolgd door de andere samenlevingsopbouwinstututen (met het oog op een overname in andere steden of streken), en wordt begeleid door een stuurgroep met verschillende actoren. Ook het Steunpunt neemt deel aan de stuurgroep.

2.2.11. CAMPAGNE BELGISCH NETWERK

Het Steunpunt heeft deelgenomen aan het evenement georganiseerd door het netwerk te Brussel ter gelegenheid van de werelddag van verzet tegen extreme armoede.

2.3. INTERNATIONALE INITIATIEVEN

Raad van Europa

De adjunct-coördinatrice heeft deelgenomen aan de gesprekken van de groep van experts over de verzelfstandiging van mensen die in zware armoede leven. Die groep is in 2008 twee keer twee dagen in Straatsburg bijeengekomen. Het rapport van de werkzaamheden en het voorstel tot aanbeveling van de groep worden in mei 2009 aan het Europees Comité voor de sociale cohesie (CECS) voorgelegd.

Verenigde Naties

Het Steunpunt had op eigen verzoek een ontmoeting met Arjun Sengupta. Hij is een onafhankelijk expert inzake mensenrechten en extreme armoede bij de Verenigde Naties. Het Steunpunt heeft ook deelgenomen aan het seminarie van Ides Nicaise in het HIVA ter gelegenheid van het bezoek van de heer Segunpta aan België. Wij wijzen erop dat Arjun Sengupta een van de auteurs is van de publicatie die ter gelegenheid van 10 jaar Samenwerkingsakkoord is uitgegeven.

2.4. STUURGROEPEN EN JURY'S

Het Steunpunt heeft deelgenomen aan volgende stuurgroepen, begeleidingscommissies van onderzoeken en jury's:

Stuurgroepen

- Project « ervaringdeskundigen » (POD maatschappelijke integratie)
- Armoede In-Zicht : gezamenlijk project van Vlaams netwerk en Welzijnzorg
- TAHIB (tackling Health Inequalities In Belgium) : strijd tegen ongelijkheid in gezondheid in België: onderzoek geleid door het Wetenschappelijk Instituut voor de Volksgezondheid/ protocol met de FOD Wetenschapsbeleid
- Werkgroep "ongelijkheid in gezondheid" (Koning Boudewijnstichting)
- Belgian Gender and Income Analysis (programme Agora/SPF politique scientifique)
- Sociale economie en liberalisering van de diensten: het geval van de buurt- en nabijheidsdiensten (CES en Cerisis)
- 2de fase Inclusim-project (het verhogen van de effectiviteit en efficiëntie van sociale inclusie strategieën)
- Kinderarmoede (POD maatschappelijke integratie)
- De communicatie van geschriften van de beroepskrachten van de 'Aide à la Jeunesse' aan gezinnen (bijzondere jeugdbijstand/Franstalige Gemeenschap)
- Project Destiny (programma Samenleving en toekomst /POD Wetenschapsbeleid)
- Werkgroep rond VIONA-studieopdracht « werkende armen in Vlaanderen: een vergeten groep?» (CSB)

Jury's

- Selectiecomité van projecten die de toegang van kwetsbare personen tot de arbeidsmarkt verhogen, gefinancierd door het ESF. (POD maatschappelijke integratie)
- Jury 'Ondersteuning van initiatieven voor armoedebestrijding van de Koning Boudewijnstichting
- Jury 'armoede en empowerment' (Provincie Limburg)

2.5. STUDIEDAGEN EN COLLOQUIA

De medewerkers van het Steunpunt hebben op verschillende studiedagen en colloquia een inbreng gedaan:

Januari

- 10: bijdrage tijdens het Postgraduaat 'Armoede en participatie', in organisatie van Universiteit Gent en Beweging van mensen met een laag inkomen en kinderen
- 15 : bijdrage aan een informatiesessie met als thema 'dakloosheid en bedelarij', in organisatie van de POD Maatschappelijke Integratie
- 22 : vorming - sensibilisering aan de Federale Politie school voor hoofdinspecteurs. Module sociologie, objectief: verarmingsproces kennen en bewust zijn van de moeilijkheden die hiermee samengaan

- 23 : seminarie 'armoede-gezondheid' georganiseerd door de Hogeschool Namen voor een twintigtal verpleegkundigen van het 4de jaar (specialisatie: sociale verpleegkunde)

Februari

- 19: bijdrage aan het vak 'droit de l'aide sociale' (Ulg)
- 26: Sociaal Forum van Couvin – Conferentie/Débat

April

- 11: Colloquium 'Energie een recht voor ieder' georganiseerd door CARHOP (Centre d'Animation et de Recherche en Histoire Ouvrière et Populaire) en CGEE (Coordination Gaz-Electricité-Eau)

Mei

- 24 : studiedag diensten cheques (VOK-vrouwen overleg komitee)

Juni

- 4 : conferentie-debat 'Naar gelijkaardige of naar verschillende markten in de drie Gewesten' (Brugel)

October

- 24: inleiding op het seminarie georganiseerd door de FOD Sociale Zekerheid, de POD Maatschappelijke Integratie en het Steunpunt met het oog op de ontwikkeling van een interfederale armoedebaarometer

November

- 6: colloquium 'Droit et dignité' (georganiseerd door de ULg en de balie van Luik)
- 27: inleiding op seminarie pcp

3. ACTIVITEITEN OM DE ARMOEDE EEN PLAATS IN HET ONDERZOEK TE GEVEN DOOR DE BETROKKENEN ZO VEEL MOGELIJK TE LATEN PARTICIPEREN

In 2008 heeft het Steunpunt opnieuw geïnvesteerd in de twee onderzoeken die op zijn verzoek in het raam van het Agora-programma (Federaal Wetenschapsbeleid) worden gevoerd. Het heeft ook een project opgestart in het kader van de acties "ter ondersteuning van de strategische prioriteiten van de federale overheid". De begeleidingscommissies van deze onderzoeken zijn opengesteld voor de betrokken actoren op het terrein, dit om hen zoveel mogelijk te impliceren.

3.1. AGORA/WETENSCHAPSBELEID – HET PROJECT 'ARMOEDE EN PLAATSING VAN KINDEREN'

Dit onderzoek van de UGent en de UCL moet een procedure ontwikkelen die de administratieve gegevens van jeugdzorg koppelt aan de kruispuntbank van de sociale zekerheid om de socio-economische situatie van kinderen en jongeren die met een maatregel van jeugdzorg te maken krijgen, beter te kennen. Op die manier wil men objectief onderzoeken of er al dan niet een verband is tussen armoede en een mogelijke interventie van de jeugdzorg. Het Steunpunt ondersteunt dit onderzoek met de organisatie van het technisch comité (3 vergaderingen in 2008) en het begeleidingscomité (2 vergaderingen). Het heeft ook deelgenomen aan de focusgroepen waarin de onderzoekers over de eerste resultaten feedback kregen van professionals en van mensen die in armoede leven. Het was ook betrokken bij de organisatie van het seminarie waarop de onderzoeksresultaten werden voorgesteld (27 november 2008).

3.2. AGORA/WETENSCHAPSBELEID – HET PROJECT 'ONDERVERTEGENWOORDIGING VAN MENSEN IN ARMOEDE IN DATABANKEN'

Dit onderzoeksproject van het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA) in nauwe samenwerking met de FOD Economie en het Steunpunt moet de kennis over armoede vergroten door het EU-SILC-onderzoek te vervolledigen. Dat onderzoek dient als basis voor de berekening van het armoedepercentage in België. Er wordt ook een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar ondervertegenwoordigde bevolkingsgroepen. Een overzicht van de ondervertegenwoordigde groepen is al opgesteld. Twee van die groepen worden er uitgelicht: de daklozen en de sans-papiers. Eerst kregen de medewerkers van het Steunpunt een korte opleiding. Daarna heeft het Steunpunt een pilootenquête uitgevoerd bij 30 daklozen en/of sans-papiers in Brussel, Luik en Antwerpen. Met de evaluatie van dit werk konden de

vragenlijst en de methodologie voor het eigenlijke onderzoek worden verfijnd. Dat zal 500 interviews bevatten en is voor 2009 gepland. Het Steunpunt heeft de activiteiten verder ondersteund met de organisatie van het technisch comité (3 vergaderingen in 2008) en het begeleidingscomité (2 vergaderingen).

3.3. PROJECT PRIORITAIRE ACTIES /WETENSCHAPSBELEID: 'RECHT OP ONDERWIJS VOOR KINDEREN ZONDER WETTIG VERBLIJF'

Het Steunpunt diende samen met het Observatorium voor Migraties een onderzoeksvoorstel in, in het kader van de 'Actie ter ondersteuning van de strategische prioriteiten van de federale overheid. Via het onderzoek willen we de voorwaarden voor een efficiënte scholarisatie van minderjarigen zonder wettig verblijf detecteren en aanzetten geven voor hoe de bevoegde overheden kunnen bijdragen aan het creëren van deze voorwaarden. De studie zal verlopen in twee fasen. Via een eerste kwantitatief luik wordt een schatting gemaakt van het aantal kinderen zonder wettig verblijf in de lagere scholen, en wordt een inventaris opgemaakt van obstakels en good-practices. Een tweede, kwalitatief, luik laat toe om via diepte-interviews verder in te gaan op praktijken en noden, en tracht, in de mate van het mogelijke, verduidelijking te brengen in de ervaringen van ouders en kinderen.

In de herfst van 2008 werd het project aangenomen en werden de onderzoeksteams aangesteld: het betreft het Centrum voor Migratie en Interculturele Studies (CeMIS) en het Instituut voor onderwijs en informatiewetenschappen. Het Steunpunt neemt voor dit onderzoeksproject dezelfde rol op als bij de twee Agora-projecten (technisch comité en begeleidingscomité), vanuit het standpunt om een optimale deelname van betrokken actoren toe te laten.

3.4. VOORBEREIDING VAN EEN PROJECT IN HET KADER VAN HET AGORA-PROGRAMMA OVER ARMOEDE IN DE STAD EN OP HET PLATTELAND

In oktober 2008 heeft het Steunpunt contact opgenomen met de betrokken overheden die allemaal belangstelling hadden voor dit thema. Het Steunpunt heeft daarop een project opgestart dat in december 2008 werd goedgekeurd door het Interdepartementaal Comité (FOD Wetenschapsbeleid). Het idee voor dit project ontstond toen de groep 'kwaliteit en toegankelijkheid van diensten in rurale gebieden' in het kader van het IPO-project tot de vaststelling kwam dat er heel weinig gegevens over plattelandsgebieden bestaan. Het onderzoek moet socio-economische indicatoren opleveren volgens de graad van stedelijkheid/ruraliteit, op basis van gegevens die het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming (Kruispuntbank) aanlevert.

3.5. SAMENVATTENDE LIJST VAN DE DEELNEMERS VAN DE BELEIDINGSCOMMISSIE VAN DE 3 ONDERZOEKEN

Antwerps Platform Generatiearmen (APGA)
ATD Vierde Wereld België
ATD Quart Monde Belgique
Beweging van mensen met laag inkomen en kinderen (BMLIK)
Brussels Observatorium voor Gezondheid en Welzijn
Observatoire Bruxellois de la Santé et du Social
Centre d'expertise et de ressources pour l'enfance asbl
Centre PMS de Saint-Gilles
Centrum Kauwenberg
Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding
Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme
Communauté française DGAJ
Coordination des ONG pour les droits de l'enfant
Departement criminologie van NICC
Département de criminologie de l'INCC
European Anti Poverty Netwerk (EAPN)
European Commission - Inclusion, Social Policy Aspects of Migration, Streamlining of Social Policies
Federaal Kennicentrum voor de Gezondheidszorg
Centre Fédéral d'Expertise des Soins de Santé
Federale Politie
Police Fédérale
FOD Economie
SPF Economie
FOD Financiën
SPF Finances
FOD Sociale Zekerheid
SPF Sécurité sociale
FOD Volksgezondheid
SPF Santé publique
Fonds voor Arbeidsongevallen
Fonds des Accidents du Travail
Front Commun des SDF
Institut wallon de l'évaluation, de la prospective et de la statistique
Integrale Jeugdhulp Vlaanderen
Katholiek Universiteit Leuven - HIVA
Katholiek Universiteit Leuven - Instituut voor Onderwijsrecht
Katholiek Universiteit Leuven - Onderzoekseenheid Psychologie
Koning Boudewijnstichting
Fondation Roi Baudouin
Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid
Banque Carrefour de la Sécurité Sociale
Lutte Solidarité Travail Andenne

Ministère de la Communauté française - Service des Discriminations positives, des Avantages sociaux, des Classes passerelles et des Partenariats
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - Administratie Planning en Statistiek
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - Afdeling Welzijn en Samenleving
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - Agentschap Jongerenwelzijn
Ministerie Vlaamse Gemeenschap - Onderwijs en Vorming
Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft - Abteilung Familie, Gesundheit und Soziales
Nationaal Instituut voor de Statistiek - ADSEI
Institut National de Statistiques - DGSIE
Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten
Union Nationale des Mutualités Socialistes
Observatoire de l'enfance, de la jeunesse et de l'aide à la jeunesse CF
Observatoire de l'enfant de la Commission communautaire française
Observatoire Social Européen
OCMW Sint-Gillis
CPAS de Saint-Gilles
Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE)
POD Maatschappelijke integratie, armoedebestrijding en sociale economie
SPP Intégration sociale, Lutte contre la Pauvreté et Economie sociale
POD Wetenschapsbeleid
SPP Politique scientifique
Recht-Op vzw
Relais Social du Pays de Liège
Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (RKW)
Office National d'Allocations Familiales pour Travailleurs Salariés (ONAFTS)
Service d'Aide à la Jeunesse de Bruxelles
Service de l'aide à la jeunesse de Marche
Université Libre de Bruxelles - Unité Politiques et services à l'enfance
Universiteit Antwerpen - Centrum voor Sociaal beleid Herman Deleeck
Universiteit Antwerpen - OASes
Universiteit Gent - Vakgroep Data-Analyse
Universiteit Gent - Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg
Universiteit Gent - Vakgroep Sociale Agogiek
Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen
Vluchtelingen Ondersteuning Sint-Niklaas (VLOS)

4. 1998-2008 : 10 JAAR SAMENWERKINGSAKKOORD

In 1998, tien jaar geleden ondertekenden de regeringen van de gewesten, de gemeenschappen en de federale overheid een samenwerkingsakkoord dat door hun respectievelijke parlementen werd goedgekeurd. Daarmee reageerden ze op een *expliciete vraag van de opstellers van het Algemeen Verslag over de Armoede om een wettelijk verankerd mechanisme te voorzien waardoor armoede en maatschappelijke uitsluiting systematisch en op regelmatige tijdstippen bovenop de politieke agenda plaatsen*. Het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, dat met dit akkoord werd opgericht, wil ter gelegenheid van deze verjaardag de oorspronkelijke ambitie van de wetgevers in herinnering brengen. Gezien het hardnekkige voorbestaan van ongelijke toepassing van de mensenrechten, is deze vernieuwde en verhoogde aandacht terecht.

Het heeft daarom aan verenigingen, sociale actoren, mensen die werken bij internationale of nationale instellingen, rechtsbeoefenaars en universiteitsprofessoren gevraagd om een stuk te schrijven over een van de basisopties van het akkoord, die in de preambule worden geformuleerd. De mensenrechtenbenadering van armoede is hierin een grondbeginsel. Deze aanpak maakt in hoofdzaak het onderwerp uit van deze publicatie en heeft ook de titel bepaald: *Armoede, waardigheid, mensenrechten*. De auteurs van het akkoord geven ook drie hefbomen aan die zij als essentieel beschouwen om armoede te voorkomen en te bestrijden: de sociale zekerheid, de openbare dienstverlening en de participatie van alle betrokkenen. Ze komen in deze bundel stuk voor stuk aan bod.

Ziehier enkele vragen die in deze publicatie aan bod zijn gekomen:

Wat mogen we verwachten van de verwijzing naar 'menselijke waardigheid' in de strijd tegen armoede? Dreigt een al te veel gebruik van dit begrip de realiteit niet te verbergen?

Verandert er iets aan de leefomstandigheden van mensen door armoede te beschouwen als een inbreuk op de rechten van de mens? Of blijven teksten over mensenrechten dode letter?

Zonder te twifelen aan de effectieve bijdrage van de sociale zekerheid, is het haar rol om armoede te voorkomen, of meer nog, te bestrijden?

Diensten die sinds jaar en dag aan de overheid toebehoren, worden geprivatiseerd: kunnen rentabiliteit en solidariteit met elkaar verzoend worden?

Om armoede effectief aan te pakken moeten mensen in armoede betrokken worden. Hebben zij participatierecht of participatieplicht? En wat is het effect van hun participatie op hun dagelijkse leven?

Dit boek werd natuurlijk verspreid onder de beleidsverantwoordelijken, maar ook onder de rechtsbeoefenaars, stafhouders, decanen van rechtsfaculteiten,...

5. INITIATIEVEN OM DE ACTIVITEITEN VAN HET STEUNPUNT BEKEND TE MAKEN EN OM RELEVANTE INFORMATIE AAN EEN BREED PUBLIEK TE COMMUNICEREN

De website is het belangrijkste communicatieinstrument van het Steunpunt. De redactie van artikels in min of meer gespecialiseerde tijdschriften wordt tevens gebruikt om een gevarieerd publiek te kunnen bereiken. Hoewel dit jaar geen tweejaarlijks rapport verscheen, heeft het Steunpunt verschillende bijdragen gepubliceerd. Een lijst met artikels verschenen in de media is in bijlage van dit activiteitenrapport opgenomen.

5.1. WEBSITE

In 2008 heeft het Steunpunt beslist om aan alle correspondenten een mail te sturen met de aankondiging van de nieuwigheden op de site. Het is een manier om veel personen te kunnen bereiken. Het Steunpunt beschikt immers niet over de middelen om op regelmatige basis een nieuwsbrief te kunnen uitgeven.

Zoals ook de voorbije jaren, heeft het Steunpunt zich in het bijzonder toegelegd op de actualisering van de website, en meer bepaald van de rubriek 'feiten en cijfers'. Dit is een vaak geconsulteerde rubriek, ook door journalisten voor de redactie van hun artikels. Gelet op de huidige aandacht voor de problematiek van de levensduurte, werd bovendien de volgende vraag toegevoegd: "Heeft de hoogte van het inkomen een impact op de manier waarop het huishoudbudget besteed wordt?"

Het Steunpunt heeft vele actoren uitgenodigd om hun activiteiten ter gelegenheid van de werelddag van verzet tegen extreme armoede, 17 oktober, mee te delen. Op die wijze heeft het Steunpunt als openbare dienst weer willen zeggen dat de strijd tegen armoede een zaak is van algemeen belang waarbij iedereen betrokken is, niet enkel de gebruikelijke actoren die geïdentificeerd worden als diegenen die een rol spelen inzake armoede. Zo heeft het Steunpunt activiteiten aangekondigd die opgezet werden door verenigingen die armoede bestrijden, maar ook door Amnesty International, het platform 'gezondheid en solidariteit', OCMW's, Universiteit Antwerpen, enz. De rubriek '17 oktober', was één van de rubrieken, die in 2008 de meeste bezoekers aantrok, net zoals in de voorbije jaren.

5.2. ARTIKELS

Clé Ann, Devillé Emmanuelle, "Oog voor armoede op de schoolbanken."
Dans : *We/wijs*, année 19, n°. 1, mars 2008, pp. 3-6.

De Changy Jordane, Van Hootegem Henk, "Énergie : quand le social et l'écologie se rencontrent". Dans : *La Revue Nouvelle*, mai-juin 2008, pp. 81-87.

Devillé Emmanuelle, Henk Termote, "Les titres services: marche-pied ou chaussetrappe pour les personnes pauvres ?" in *Cahiers de l'éducation permanente : les nouvelles formes de pauvreté*, Présence et actions culturelles, Bruxelles, 2008, pp. 77-81.

Martin Thierry, Termote Henk, "Les emplois titres-services: marche-pied ou chaussetrappe pour les personnes pauvres ?" Dans : *L'Observatoire*, n° 56, 2007-2008, pp. 67-70.

Termote Henk, Martin Thierry, "De dienstenchequejobs: springplank of valstrik voor mensen in armoede en bestaansonzekerheid?", Dans : *Over.Werk: Tijdschrift van het Steunpunt WSE*, Uitgeverij Acco, 2008, n° 1, jaargang 18, pp. 90-96.

Van Hootegem Henk, "Gevraagd: garanties voor een effectieve toegang tot energie". Dans : *Terzake*, septembre 2008, pp. 16-19.

Van Hootegem Henk, "Met armoedepijnpunten naar dialoog". Dans : *Sociaal*, septembre 2008, pp. 4-7.

5.3. PUBLICATIES

Voorstellen aan de volgende federale Regering. Focus 2011. Versie januari 2008

Verslag Seminarie « De dienstencheques : springplank of valstrik voor mensen in armoede en bestaansonzekerheid, 27 mei 2008

Prioriteiten voor het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie, 23 december 2008

Armoede – Waardigheid - Mensenrechten. 10 jaar samenwerkingsakkoord. December 2008

6. INTERNE WERKING VAN HET STEUNPUNT

Het Samenwerkingsakkoord voorziet in twee aparte organen, een beheerscomité (art.7) en een begeleidingscommissie (art.8). Het voorziet tevens in een permanente samenwerking met de administraties van de gewesten en de gemeenschappen (art.6 §2). Tenslotte situeert het Samenwerkingsakkoord het Steunpunt binnen het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding en scheidt hierdoor een bevoorrechte band tussen deze twee organen.

6.1. BEHEERSCOMITÉ

Het Beheerscomité vervult een drievoudige rol: de uitvoering van het Samenwerkingsakkoord bewaken, de personeelsbehoeften bepalen en het ontwerp van budget uitwerken.

Het kwam vijf keer samen in 2008. Het ontwerp van wijziging van het Samenwerkingsakkoord was één van de belangrijkste werkzaamheden. In dit kader heeft het Beheerscomité een samenvattende nota goedgekeurd die de verslagen en actieplannen van de gefedereerde entiteiten en de Federale Staat voorstelt. De kwestie van de complementariteit van al deze werkzaamheden is inderdaad een cruciaal element in de gedachtewisseling.

Samenstelling in 2008:

Voorzitter: Ides Nicaise ; Ondervoorzitter: Muriel Rabau

Clotilde Nyssens, Magda De Meyer (leden voorgedragen door de Federale Staat), Gerda Van der Plas, Paul Vaernewijck, Herwig Hermans (leden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest); Benoit Parmentier, Alain Jacobeus (leden voorgedragen door het Waalse Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap); Luc Notredame, vervangen in de loop van het jaar door Eva Fredrix, Bernard Horenbeek, vervangen in de loop van het jaar door Saskia Bricmont (leden voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, onder wie één Nederlandstalige en één Franstalige); Helmut Maraite, vervangen door Alexander Miessen sinds juni 2008 (lid voorgedragen door de Duitstalige Gemeenschap).

6.2. BEGELEIDINGSCOMMISSIE

Om de inhoud en de werkzaamheden van het Steunpunt op te volgen en de methodologie te bewaken, is een Begeleidingscommissie opgericht onder voorzitterschap van de minister van Maatschappelijke Integratie.

De Begeleidingscommissie kwam in 2008 zes keer samen. Ze heeft onder andere een nota goedgekeurd ter attentie van de staatssecretaris voor Buitenlandse Zaken, Olivier Chastel. Deze nota stelt de prioriteiten voor van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Raad tijdens het tweede semester van 2010. De werkzaamheden hadden ook betrekking op de evaluatie van het Samenwerkingsakkoord, op de voorbereiding van het Europese jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting waarvoor het Steunpunt is aangesteld als 'nationaal uitvoerend orgaan', en op de actualisering van de programmatie 2008-2009.

Samenstelling in 2008:

Voorzitter: tijdens de eerste helft van het jaar was het de minister van Maatschappelijke Integratie, Marie Arena, die de Begeleidingscommissie voorzat. Vervolgens heeft de staatssecretaris voor Armoedebestrijding, Jean-Marc Délizée, overgenomen.

Mesfin Fitwi, Paul Palsterman, Sonia Kohnenmergen (sociale partners); Ivan Dechamps, Ignace Leus (vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen); Diane Moras, Ludo Horemans, Paul Trigalet, Marc Otjacques, Régis Demuylder (verenigingen waar armen het woord nemen); Robert Van Der Meeren, Etienne Allard, Jef Lambrecht (Verenigingen van steden en gemeenten/OCMW).

De leden van het Beheerscomité zijn eveneens lid van de Begeleidingscommissie.

6.3. CONTACTPERSONEN VAN HET STEUNPUNT

Conform de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord werkt het Steunpunt op permanente manier samen met de bevoegde administraties van de gewesten, de gemeenschappen en de federale Staat. Naast de bilaterale contacten zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd in 2008.

De contactpersonen zijn:

Carine Jansen (Waals Gewest/DIIS); Joëlle Demiddeleer (Franse Gemeenschap), David Van Vooren (Vlaamse Gemeenschap/Gewest); Pascal Sarlette vervangen in de loop van het jaar door Karin Fatzaun (Duitstalige Gemeenschap); Annette Perdaens, Truus Roesems (Brussel/Observatorium voor Gezondheid en welzijn), Sophie Molinghen, Josee Goris (POD Maatschappelijke Integratie).

6.4. CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSEN EN VOOR RACISMEBESTRIJDING

Het Steunpunt maakt deel uit van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, een autonome openbare dienst. De adjunct-coördinatrice neemt deel aan de vergaderingen van de Raad van Beheer van het Centrum en aan de directiestaf. Het personeel wordt uitgenodigd

op de inhoudelijke staf en de algemene vergaderingen. Het Steunpunt levert jaarlijks een bijdrage aan het jaarverslag van het Centrum. Wanneer er voor bepaalde thema's inhoudelijke raakvlakken zijn, zorgt dit voor uitwisseling tussen het Centrum en het Steunpunt. Dit jaar heeft het Steunpunt bijvoorbeeld bijgedragen tot de werkgroep over de discriminaties op de huurmarkt; het Centrum heeft een artikel opgesteld over de discriminaties op basis van fortuin voor de publicatie van het Steunpunt "Armoede - Waardigheid - Mensenrechten" ; samen hebben ze een onderzoeksproject ingediend bij de FOD Wetenschapsbeleid over het schoolbezoek van kinderen zonder wettig verblijf.

6.5. TEAM

Het team bestond in 2008 uit 10 personen; 8,30 equivalent voltijds werkend.

Het team is tweetalig. Bij het organiseren van de thematische overleggroepen wordt steeds in 'tandem' (een teamlid met Frans en een teamlid met Nederlands als moedertaal) gewerkt. Wekelijkse teamvergaderingen zorgen voor een vlotte werking, uitwisseling tussen collega's en inhoudelijke verdieping, dit door voorrang te geven aan een transversale benadering.

In 2008 namen medewerkers van het Steunpunt deel aan volgende vormingen en opleidingen: taalopleidingen, een opleiding in verband met websites, een cyclus over contacten met de media, een vorming voor het schrijven van rapporten en een opleiding over communicatie en human resources.

Medewerkers: Ghislaine Adriaensens, Ann Clé (tot 31 juli), Jordane de Changy (tot 29 februari), Emmanuelle Devillé, Sophie Galand (vanaf 1 oktober) Thierry Martin (tot 31 mei), Veerle Stroobants (vanaf 1 september), Henk Termote, Henk Van Hootegem, Marie Wastchenko (vanaf 1 oktober)

Secretariaat: Virginie Bosquet

Documentatiecentrum: Véronique Lahbib, Griet Woedstadt

Vertaling: Véronique Lahbib

Website: Griet Woedstadt

Coördinatie: Françoise De Boe

BIJLAGEN

1. PROGRAMMATIE 2008-2009 : INHOUDSTAFEL

1. EEN BIJDRAGE AAN POLITIEK DEBAT EN POLITIEKE ACTIE : ACTIVITEITEN GELINKT AAN DE BASISOPDRACHTEN VAN HET STEUNPUNT	3
1.1. <i>EEN DYNAMISCHE OPVOLGING VAN HET VERSLAG 2008 GARANDEREN</i>	3
1.2. <i>DE DIALOOG MET DE ACTOREN VAN DE STRIJD TEGEN ARMOEDE VOORTZETTEN</i>	3
1.2.1. <i>Bijzondere jeugdzorg in de Franstalige Gemeenschap</i>	4
1.2.2. <i>Energie</i>	4
1.2.3. <i>Justitie</i>	4
1.2.4. <i>Onderwijs</i>	4
1.2.5. <i>Uitoefenen van rechten</i>	5
1.2.6. <i>Werkgelegenheid</i>	5
1.3. <i>ADVIES EN AANBEVELINGEN FORMULEREN VOOR DE POLITICI</i>	5
2. VAN DE GELEGENHEID GEBRUIK MAKEN OM DE STRIJD TEGEN DE ARMOEDE OP HET VOORPLAN TE PLAATSEN	6
2.1. <i>HET EUROPEES JAAR VAN DE STRIJD TEGEN ARMOEDE (2010)</i>	6
2.2. <i>HET TIENJARIG BESTAAN VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD</i>	6
3. DE ARMOEDEKWESTIE AAN BOD LATEN KOMEN IN ONDERZOEK, DOOR DAAR DE BETROKKEN ACTOREN ZOVEEL MOGELIJK BIJ TE BETREKKEN	6
3.1. <i>AGORA-PROJECT 'ARMOEDE EN PLAATSING VAN KINDEREN'</i>	6
3.2. <i>AGORA-PROJECT 'ONDERVERTEGENWOORDIGING VAN ARME GROEPEN IN DATABANKEN'</i>	7
3.3. <i>'RECHT OP ONDERWIJS VOOR KINDEREN ZONDER WETTIG VERBLIJF'</i>	7
4. DEELNAME AAN DEBATTEN EN ACTIES DIE HET INITIATIEF ZIJN VAN OPENBARE DIENSTEN OF ORGANISATIES	7
4.1. <i>OVERHEIDSINITIATIEVEN</i>	7
4.1.1. <i>Nationaal actieplan sociale insluiting</i>	7
4.1.2. <i>Belgische bijdrage aan de werkgroep "actieve inclusie" van het Comité voor sociale bescherming (Europese Commissie)</i>	8
4.1.3. <i>Permanent armoedeoverleg</i>	8
4.1.4. <i>Interbestuurlijk Plattelandsoverleg</i>	8
4.1.5. <i>Verslag over de armoede van het Observatorium voor gezondheid en welzijn</i>	8
4.1.6. <i>Themagroep 'Armoede en Onderwijs' van de Lokale Overleg Platforms van de basis- en secundaire scholen in Brussel</i>	9
4.2. <i>INITIATIEVEN VAN ORGANISATIES</i>	9
4.2.1. <i>Collectief van verenigingen partners van het Algemeen Verslag over de Armoede</i>	9
4.2.2. <i>Europese ontmoeting van mensen in armoede</i>	9
4.2.3. <i>Decenniumdoelen 2017</i>	9
4.2.4. <i>Nieuwe wetgeving rond huurwaarborg</i>	9
4.2.5. <i>Reflectiegroep over de sociaal-maatschappelijke documentaire 'iemand ooit ergens'</i>	10
4.3. <i>INTERNATIONALE PROJECTEN</i>	10
4.4. <i>STUURGROEPEN EN JURY'S</i>	10
4.5. <i>STUDIEDAGEN EN SEMINARIES</i>	10
5. DE ACTIVITEITEN VAN HET STEUNPUNT ZICHTBAAR MAKEN EN RELEVANTE INFORMATIE TER BESCHIKKING STELLEN VAN HET GROTE PUBLIEK	10
6. DE INTERNE ORGANISATIE VAN HET STEUNPUNT OPTIMALISEREN	11

2. HET STEUNPUNT IN DE MEDIA

GESCHREVEN PERS

Alter Echos n° 243 – Morenville Catherine, "Libéralisation de l'électricité et titres services épinglés dans le rapport pauvreté 2007", 14-12/07-18-01/08.

Alter Echos n° 244 – Massart Baudouin, "Les résidants en camping ont droit à un (re)logement décent", 18/01-01/02/08

Alter Echos n° 246 – 47, Dossier spécial "Energie : chauffe qui peut !", février 2008, pp. 5, 9, 11, 37

Alter Echos n° 253 – 'Titres-services : la Fédération wallonne des entreprises d'insertion se positionne', 6 juin 2008

Alter Echos, "Pauvreté, dignité, droits de l'homme", p. 37, n° 264 – 12 décembre 2008

Démocratie n° 8 – Szoc Edgar (Agence Alter), "Libéralisation de l'énergie. Le gendarme désarmé", 15 avril 2008, p. 7

En Marche – Hermesse Jean, "Editorial. An 2008 : lever des horizons", 03/01/08

En Marche – Daloze Catherine, "Les titres-services progressent tout en questionnement", 17/01/08

Gazet van Antwerpen, "Armoederapport. Help armen beter energie besparen", 05/06/08

Insertion n° 77, 15 juin-15 octobre 2008, p. 10
http://www.febisp.be/ressource/static/files/PeriodiqueInsertion/Insertion_77.pdf

Journal du Collectif solidarité contre l'exclusion n° 61, "Les titres-services et l'emploi de (mauvaise) qualité", novembre 2007 – mars 2008, p. 28, 35

Keetingske ('t), "Belangrijke publicaties op het einde van 2007", januari – februari 2008

Morgen (de), "Délizée wil betere contracten in sector dienstencheques", 06/06/2008

Partenaire n° 56, "Le rapport bisannuel du Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale a été rendu public le 20 décembre 2007, janvier / février 2008, p. 7

Partenaire n°57, « Le travail une protection contre la pauvreté », mars-avril 2008, p. 5.

Sociaal nr 6, "Strijd tegen armoede: evoluties en perspectieven. Een bijdrage aan politiek debat en politieke actie", juni 2008, p. 22

Sociaal nr 7, "Met armoedepijnpunten naar dialoog", september 2008, pp.4-5

Soir (Le), "Les plus pauvres passent à côté des économies d'énergie", 04/06/08

Soir (Le), Vandemeulebroucke Martine - « Assez de rapports. Il faut agir et vite ». Journée d'étude sur la pauvreté à la Chambre, 05/06/2008, p. 10.

Standaard (De), "Kansarme verwacht veel van de school", 20/12/2007, p. 19

Weliswaar.be, nr. 80 - Blomme Marjorie, "Armoede ontziet niemand" (kader 'Armoedebestrijders'), februari-maart 2008, p.34

SITES WEB

Arianet – Tout le social en Belgique francophone, annonce de la parution du rapport avec lien vers notre site, <http://www.arianet.irisnet.be/>

Armoede.be, aankondiging van het verslag in de rubriek 'actualiteit', <http://www.armoede.be>

Belga, "Le rapport sur la pauvreté attire l'attention sur le problème de l'énergie", 04/06/08

Belga, "Armoederapport vraagt aandacht voor energiebesparing bij armen", 04/06/08

Carrefour de l'économie sociale, "La pauvreté s'accroît en Belgique", 07/01/08, <http://www.econosoc.be/>

Duurzame-info.be/ Info-durable.be - Antoine Pennewaert, "Rijmt een armoedebeleid met responsabilisering ?" / " « Politique de lutte contre la pauvreté rime-t-elle avec responsabilisation ? » 06/06/2008, http://www.duurzame-info.be/durable.cgi?id_teksten=3651&taal= nl&id_types=6&id_themas=&doel_public=public / http://info-durable.be/durable.cgi?id_teksten=3651&taal= fr&id_types=6&id_themas=&doel_public=public

Etopia – Thérèse-Marie Bouchat, "Pauvreté, précarité et exclusion sociale ... La Région wallonne peut déjà beaucoup", p. 3, <http://www.etopia.be/spip.php?article829>

Hulporganisaties, "Systeem dienstencheques te vaak misbruikt", <http://www.hulporganisaties.be/pages/details.asp?lng=NL&ld=3095>

Indymedia – Hertogen Jan, "Opinie. Dienstencheques: betaalmiddel i.p.v. jobcreatie?", 20/06/2008, <http://www.indymedia.be/node/28174>

La Meuse, Les plus pauvres passent à côté des économies d'énergie », 04/06/2008, http://www.lameuse.be/actualite/economie/2008/06/04/article_les_plus_pauvres_passent_a.shtml

Armoede.be, aankondiging van het verslag in de rubriek 'actualiteit', <http://www.armoede.be>

ATD Quart Monde, "La pauvreté est une violation des droits de l'homme, nous ne pouvons en aucun cas nous résigner à l'accepter !", www.atd-quartmonde.be

CBCS (conseil bruxellois de coordination sociopolitique), Les brèves du BIS – publications : "Pauvreté, dignité, droits de l'homme", recueil publié par le Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale, Brèves du BIS – 14 janvier 2009, <http://www.cbcs.be/new/>

Pauvrete.be (site portail) – rubrique 'média et actualité', Le Service de lutte contre la pauvreté publie un recueil intitulé "Pauvreté, dignité, droits de l'homme"

Revue nouvelle, "Publication : Pauvreté, dignité, droits de l'homme", <http://www.revuenouvelle.be>

SAW (solidarités des alternatives wallonnes), ES-infos n° 56 – février 2009, Publications : Pauvreté, dignité, droits de l'homme,

Weliswaar, rubriek nieuws "Publicatie over armoede als schending van de mensenrechten", <http://www.weliswaar.be>

VARIA

Vereniging van de Stad en Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : afdeling OCMW, "Jaarverslag 2007", p. 20 <http://www.avcb-vsgb.be/documents/publications/jaarverslag-ocmw-2007.pdf>

Koning Boudewijnstichting, « Projectoproep 'D'une rive à l'autre' » http://www.kbs-frb.be/uploadedFiles/KBS-FRB/Files/Folder/2008_D'UneRiveAL'Autre_leafletF.pdf

Mouvement Luttés-Solidarités Travail, 'Des systèmes de mise à l' « emploi » qui fragilisent les travailleurs les plus pauvres en particulier, et le monde du travail en général, étude collective', 2008, p.3

SAW-B, « Analyse 'Plan Fédéral de lutte contre la pauvreté : Quelle réponses pour l'économie sociale ?' », 2008

http://www.saw-b.be/actu/Analyse_Pauvrete.pdf

SAW-B, "Titres-services et accueil extra scolairea pauvreté : Quelle réponses pour l'économie sociale ?", Analyse, n° 6, 2008, p. 5

<http://www.saw-b.be/EP/2008/A0806.pdf>

Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, Weekmail nr. 91, "Externe berichtjes: tweejaarlijks verslag armoedebestrijding is uit", 29/02/08

Vranken Jan, Campaert Geert, De Boyser Katrien e.a., "Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek 2008", 2008, p. 50-51

PERSOVERZICHT TER GELEGENHEID VAN DE PERSCONFERENTIE
'HUURWAARBORG : NIEUWE WET WERKT NIET NAAR BEHOREN' -
28/10/2008

NEDERLANDSTALIG

'Banken beloven huurwaarborg toch voor te schieten', De Morgen, 30/10/2008, p.7.

'Banken beloven huurwaarborg voor te schieten', Knack.be, 29/10/2008.

<http://www.knack.be/nieuws/belgie/banken-beloven-huurwaarborg-voor-te-schieten/site72-section24-article24708.html>

'Banken beloven verplichte huurwaarborg te betalen', Netto.be, 29/10/2008.

http://netto.tijd.be/geld_en_gezin/wonen/Banken_beloven_verplichte_huurwaarborg_te_betalen.8097351-1625.art

'Banken moeten huurwaarborg voorschieten', Radio 1 'Peeters & Pichal', 28/10/2008.

<http://productie.radio1.be/programmas/pepi/1251726/>

'Banken negeren wet huurwaarborg', Zita.be, 29/10/2008.

http://www.zita.be/business/nieuws/187921_banken-negeren-wet-huurwaarborg.html

'Banken negeren wet huurwaarborg', Beursduivel.be, 30/10/2008.
http://www.beursduivel.be/Banken_negeren_wet_huurwaarborg_-57196.news

'Banken beloven huurwaarborg te betalen', hbvl.be, 29/10/2008.
<http://www.hbvl.be/nieuws/economie/onlinenieuws-banken-beloven-huurwaarborg-terug-te-betalen.aspx?art=%7B5AE0BDF6-8483-42A3-AE1C-AABD7E5C8BC9%7D>

'Banken beloven huurwaarborg terug te betalen', GVA.be, 29/10/2008.
<http://www.gva.be/nieuws/economie/artikel.asp?art=%7B5AE0BDF6-8483-42A3-AE1C-AABD7E5C8BC9%7D>

'Banken negeren wet huurwaarborg', Express.be, 29/10/2008.
<http://www.express.be/sectors/nl/finance/banken-negeren-wet-huurwaarborg/98986.htm>

'Banken gaan huurwaarborg toch voorschieten', VRT Nieuws, 29/10/2008.
<http://www.deredactie.be/cm/de.redactie/binnenland/1.406329>
video: <http://www.deredactie.be/cm/de.redactie/mediatheek/1.406438>

'Meldpunt voor huurwaarborg', Het Nieuwsblad, 30/10/2008, p.50.
Ook Nieuwsblad.be:
<http://www.nieuwsblad.be/Article/Detail.aspx?articleid=GHF22CB92>

'Nieuwe huurwet niet nageleefd', Metro, 29/10/2008, p.2.

Moerman Bart, 'Banken veroordeeld tot verstrekken huurwaarborg', De Standaard, 28/10/2008, p.38.

Moerman Bart, 'Banken veroordeeld tot voorschieten huurwaarborg', Het Nieuwsblad, 28/10/2008, p.9.

'Huurwaarborg: nieuwe wet werkt niet naar behoren', Opbouwwerk Brussel, december 2008 – nr 94

JDW, 'Helft van huurwaarborgen onwettig', Gazet van Antwerpen, 29/10/2008, p.1.

JDW, 'Huurwet nog altijd slecht toegepast', Gazet van Antwerpen, 29/10/2008, p.10.

JDW, 'Helft huurwaarborgen wordt onwettig geïnd', Het Belang van Limburg, 29/10/2008, p.1.

Somers Sue, 'Banken weigeren armen verplichte huurwaarborg', De Morgen, 29/10/2008, p.1.

Somers Sue, 'Banken weigeren armen hun huurwaarborg voor te schieten', De Morgen, 29/10/2008, p.7.

Tegenbos Guy, 'Huurwaarborg verpakt als levensverzekering', De Standaard, 29/10/2008, p.30.

FRANCOPHONE

'La loi "garantie locative" peu respectée', Guidesocial.be, 05/11/2008.

<http://www.guidesocial.be/actualites/la-loi-garantie-locative-pas-respectee.html>

'Bilan mitigé pour la garantie locative', RTBF, 29/10/2008.

<http://www.rtbef.be/info/societe/consommation/bilan-mitige-de-la-reglementation-sur-la-garantie-locative-52046>

'La loi sur la garantie locative rate en partie ses objectifs', 7sur7.be, 28/10/2008.

<http://www.7sur7.be/7s7/fr/1537/Consommation/article/detail/468088/2008/10/28/La-loi-sur-la-garantie-locative-rate-en-partie-ses-objectifs.dhtml>

'La loi sur la garantie locative rate en partie ses objectifs', RTLinfo.be, 28/10/2008.

<http://www.rtlinfo.be/rtl/news/article/188180/--La+loi+sur+la+garantie+locative+rate+en+partie+ses+objectifs>

'La loi sur la garantie locative connaît encore des ratés', Metro, 29/10/2008, p.2.

'Les locataires modestes demeurent fragilisés', La Libre Belgique, 29/10/2008, p.7.

'Logement : réformer ou évaluer la garantie locative ?', L'Echo-Actualités, 29/10/2008, p.10.

Clevers Antoine, 'Trop de bailleurs hors la loi', La Dernière Heure, 29/10/2008, p.7.

Vandemeulebroucke Martine, 'Payer la garantie locative reste un réel obstacle', Le Soir, 29/10/2008, p.4.

3. SAMENWERKINGSAKKOORD

Samenwerkingsakkoord betreffende de bestendinging van het armoedebeleid

Het Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestendinging van het armoedebeleid werd ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, en goedgekeurd door:

- de Vlaamse Gemeenschap, decreet van 17 november 1998, B.S. van 16 december 1999
- de federale Staat, wet van 27 januari 1999, B.S. van 10 juli 1999
- de Franse Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- de Duitstalige Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- het Waals Gewest, decreet van 1 april 1999, B.S. van 10 juli 1999
- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ordonnantie van 20 mei 1999, B.S. van 10 juli 1999

Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestendinging van het armoedebeleid

Gelet op art. 77 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 92bis, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993.

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikelen 42 en 63;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 55bis, ingevoegd bij de wet van 18 juli 1990 en gewijzigd bij de wet van 5 mei 1993;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 3 december 1997;

Overwegende dat bestaansonzekerheid, armoede en sociale, economische en culturele uitsluiting, zelfs voor één enkele persoon, op een ernstige manier afbreuk doen aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen;

Overwegende dat het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens, zoals bepaald in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 en in de twee Internationale Verdragen inzake economische, sociale en culturele rechten en inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, een gemeenschappelijk doel is voor iedere overheid van het land;

Overwegende dat daartoe voortdurende en gecoördineerde inspanningen nodig zijn van elke overheid apart en van allen samen, voor het uitstippelen, het uitvoeren en het evalueren van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving;

Overwegende dat de sociale zekerheid prioritair is voor het behoud van de sociale samenhang en voor het voorkomen van bestaansonzekerheid, armoede en sociale ongelijkheid en voor de menselijke emancipatie;

Overwegende dat het nodig is de bestendinging van dit integratiebeleid te waarborgen, namelijk door het aanpassen en het ontwikkelen van de openbare dienstverlening;

Overwegende dat de betrokkenheid van alle personen bij dit integratiebeleid, reeds bij het uitstippelen ervan, door de overheid moet gewaarborgd worden;

* de Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Minister van Sociale Zaken, de Minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen en de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

* de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door hun Regering, in de persoon van de Minister-President en de Ministers bevoegd voor de coördinatie van het armoedebeleid en voor de bijstand aan personen;

* de Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President;

* de Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President en de Minister

van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken

- * het Waals Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President en de Minister van Sociale Actie;
- * het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President;
- * de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen;

Kwamen het volgende overeen :

Artikel 1

Zonder afbreuk te doen aan hun eigen bevoegdheden verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving voort te zetten en te coördineren op basis van de hierna volgende principes :

- * het realiseren van de sociale rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet;
- * een gelijke toegang voor iedereen tot al deze rechten, wat ook maatregelen van positieve actie kan inhouden;
- * het invoeren en versterken van de modaliteiten voor de deelneming van alle betrokken overheden en personen, inzonderheid van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid;
- * een beleid van maatschappelijke integratie is een inclusief, globaal en gecoördineerd beleid, dit wil zeggen dat het moet gevoerd worden op alle bevoegdheidsgebieden en dat een voortdurende evaluatie van alle ondernomen en overwogen initiatieven en acties daartoe vereist is.

Art. 2.

Daarom verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe bij te dragen elkeen binnen hun bevoegdheden aan een « Verslag over Bestaansonzekerheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en Ongelijke Toegang tot de Rechten, verder "het Verslag" genoemd. Dit wordt tweejaarlijks tegen de maand november opgemaakt door het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting", voorzien in artikel 5 van dit akkoord, op basis van de bijdrage van de partijen. Het verslag wordt in de drie landstalen opgemaakt.

Het bevat minstens :

- * een evaluatie van de evolutie van onzekere levensomstandigheden, van armoede en van sociale uitsluiting op basis van indicatoren zoals zij overeenkomstig artikel 3 worden vastgelegd;
- * een evaluatie van de daadwerkelijke uitoefening van sociale, economische, culturele, politieke en burgerrechten alsook van de ongelijkheid die blijft bestaan wat betreft de toegang tot de rechten;
- * een inventaris en een evaluatie van het beleid en van de acties die sinds het vorig verslag werden gevoerd;
- * concrete aanbevelingen en voorstellen om de toestand van de betrokken personen op alle in dit artikel bedoelde gebieden zowel op lange als op korte termijn te verbeteren.

Art. 3.

Na overleg met de wetenschappelijke wereld, de bevoegde administraties en instellingen, de sociale partners en de organisaties waar de armen het woord nemen, zullen de ondertekenende partijen onderzoeken welke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en instrumenten kunnen gebruikt en/of uitgewerkt worden om de evolutie op alle in artikel 2 bedoelde gebieden te analyseren, opdat de bevoegde overheden op de meest passende manier kunnen ingrijpen. Een eerste reeks indicatoren zal worden vastgelegd voor 15 november 1998.

Zonder afbreuk te doen aan de wetten en reglementen betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de individuen, verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe alle gegevens waarover een voorafgaand akkoord wordt bereikt kosteloos ter beschikking te stellen van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" of de toegang tot deze gegevens te vergemakkelijken, indien ze behoren tot externe diensten. De ondertekenende partijen hebben ook toegang tot deze gegevens.

Art. 4.

§ 1. Het Verslag wordt via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie vermeld in artikel 9 overhandigd aan de federale Regering en aan de Regeringen van de Gemeenschappen en van de Gewesten, die zich ertoe verbinden het aan hun Raden, Parlementen of Vergaderingen te bezorgen.

§ 2. De Federale Regering bezorgt het Verslag binnen de maand na ontvangst aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven die op hun beurt binnen de maand advies uit brengen, namelijk over de gebieden die tot hun taken behoren. De Gemeenschappen en Gewesten vragen eveneens advies aan hun adviesorganen die op dit vlak bevoegd zijn volgens dezelfde procedure.

§ 3 Alle ondertekenende partijen verbinden er zich toe een debat te houden over de inhoud van het verslag en van de adviezen, inzonderheid over de aanbevelingen en voorstellen van het verslag.

Art. 5.

§ 1. Om het voorgaande te kunnen realiseren wordt een "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, belast met de volgende opdrachten :

- * informatie over bestaansonzekerheid, armoede, sociale uitsluiting en toegang tot de rechten inventariseren, systematiseren en analyseren op basis van de indicatoren, zoals bepaald in artikel 3;
- * concrete aanbevelingen en voorstellen doen om het beleid en de initiatieven tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving te verbeteren;
- * minstens om de twee jaar een Verslag zoals bedoeld in artikel 2 opmaken;
- * op verzoek van één van de ondertekenende partijen, van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie of op eigen initiatief adviezen uitbrengen of interimverslagen opmaken over ieder vraagstuk dat betrekking heeft op een gebied dat tot zijn opdrachten behoort.
- * structureel overleg organiseren met de armsten.

§ 2. Om de doelstellingen van § 1 waar te maken betreft het Steunpunt de verenigingen waar de armen het woord nemen op een structurele en bestendige manier bij zijn werkzaamheden, hierbij gebruikmakend van de dialoogmethode zoals ze ontwikkeld werd bij het tot standkomen van het « Algemeen Verslag over de Armoede ».

Het Steunpunt kan ook een beroep doen op alle personen en op openbare of privé organisaties die op dit vlak deskundig zijn.

Art. 6.

§ 1. Het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wordt opgericht als drietalige instelling op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Het wordt gesubsidieerd door alle betrokken partijen. Voor 1998 wordt een budget ter beschikking gesteld van 20 miljoen frank :

- * 15.000.000 BF door de federale Staat;
- * 2.800.000 BF door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- * 1.700.000 BF door het Waals Gewest (in overleg met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap);
- * 500.000 BF door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Het budget kan mits akkoord van alle betrokken partijen worden aangepast na evaluatie door middel van een aanhangsel bij dit samenwerkingsakkoord.

De bedragen worden gestort voor maart van het jaar waarop ze betrekking hebben.

§ 2. Er moet een permanente en structurele samenwerking zijn tussen het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de bevoegde administraties van de Gemeenschappen en Gewesten. Daartoe worden aan het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wetenschappelijke medewerkers onder één of andere vorm ter beschikking gesteld door de drie Gewesten, namelijk 1,5 full-time equivalent door het Vlaams Gewest, 1 full-

time equivalent door het Waals Gewest en 1/2 full-time equivalent door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Indien het om ambtenaren gaat blijven deze deel uitmaken van het personeel van het Gewest.

§ 3. De Gemeenschappen en de Gewesten zorgen, in volle respect voor elkanders bevoegdheden en budgetten, voor de erkenning en aanmoediging van organisaties waar armen het woord nemen.

Art. 7.

§ 1. Een Beheerscomité wordt bij het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, met de volgende opdrachten :

- * ervoor zorgen dat dit samenwerkingsakkoord correct wordt uitgevoerd;
- * op voorstel van de Begeleidingscommissie, voorzien in artikel 8, beroep doen op wetenschappelijke instellingen of gespecialiseerde studiediensten die, gelet op hun ervaring en het materieel waarover zij beschikken, het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" kunnen bijstaan in het vervullen van zijn taken. In dit geval moet een overeenkomst worden gesloten met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding
- * het opmaken voor het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" van een ontwerp van budget waarvan het beheer strikt gescheiden is van de organieke dotatie voor het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding;
- * het bepalen van het personeelsbehoefteplan en inzonderheid het functieprofiel van de coördinator.

§ 2. De Voorzitter en de Ondervoorzitter van het Beheerscomité en de coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting wonen de vergaderingen van de Raad van Beheer van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding bij met raadgevende stem, wanneer punten die betrekking hebben op het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" op de agenda staan.

§ 3. Naast de vertegenwoordiger van de Eerste Minister die het Beheerscomité voorzigt, telt dit comité 12 leden onder wie :

- * 4 leden voorgedragen door de federale Staat;
- * 3 leden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- * 2 leden voorgedragen door het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap;
- * 2 leden voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, onder wie één Nederlandstalige en één Franstalige;
- * 1 lid voorgedragen door de Duitstalige Gemeenschap.

Deze leden worden aangesteld op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Ze worden door de respectieve Regeringen aangesteld en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van 6 jaar.

§ 4. Daarnaast zijn de Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding alsook de coördinator van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" leden van het Beheerscomité met raadgevende stem.

Art. 8.

Er wordt een Begeleidingscommissie opgericht onder voorzitterschap van de minister of staatssecretaris die Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft, die de werkzaamheden van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" begeleidt. De Begeleidingscommissie bewaakt ook de methodologie en criteria zoals bepaald in artikel 3, evenals de vooruitgang van het Verslag. De Begeleidingscommissie bestaat uit de leden van het Beheerscomité, voorzien in artikel 7, minstens aangevuld met :

- * 4 vertegenwoordigers van de sociale partners, voorgedragen door de Nationale Arbeidsraad;
- * 2 vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen, voorgedragen door het Nationaal Internutualistisch College;

- * 5 vertegenwoordigers voorgedragen door de organisaties waar de armen het woord nemen, waaronder een vertegenwoordiger van de daklozen;
- * 3 vertegenwoordigers voorgedragen door de afdeling Maatschappelijk Welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

Deze vertegenwoordigers worden voorgedragen op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Het Beheerscomité verleent hen een mandaat van 6 jaar.

Art. 9.

Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, komt de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeen.

Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de overheden waaruit zij is samengesteld, heeft zij tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving.

Zij wordt door de Eerste Minister voorgezeten en voorbereid in samenwerking met de minister of staatssecretaris die de Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft. Zij staan ook in voor de opvolging ervan. Daartoe doen zij een beroep op de deskundige hulp van de Cel Armoede binnen het Bestuur Maatschappelijke Integratie en van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting".

Art. 10.

In het kader van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie zullen de ondertekenende partijen de werking van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" en van dit samenwerkingsakkoord jaarlijks evalueren.

Art. 11.

Het huidig samenwerkingsakkoord streeft er toe de opdracht van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding haar taak te bevestigen zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 over de oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, in het bijzonder voor de bevoegdheid aangaande de strijd tegen elke vorm van uitsluiting. Dat is dan ook de reden waarom, bij het hernieuwen van de Raad van beheer van het Centrum, de federale regering het Parlement zal uitnodigen rekening te houden met deze bevestiging op basis van de evaluatie voorzien door artikel 10.

Gedaan te Brussel, op 5 mei 1998, in 7 exemplaren.

Voor de Federale Staat : J.-L. DEHAENE, Eerste Minister; M. COLLA, Minister van Volksgezondheid;

M. DE GALAN, Minister van Sociale Zaken; M. SMET, Minister van Tewerkstelling en Arbeid,

J. PEETERS, Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

Voor het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap : L. VAN DEN BRANDE, Minister-President;

L. PEETERS, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting;

L. MARTENS, Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn;

Voor de Franse Gemeenschap : L. ONKELINX, Minister-President

Voor de Duitstalige Gemeenschap : J. MARAITE, Minister-President; K.-H. LAMBERTZ, Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;

Voor het Waals Gewest : R. COLLIGNON, Minister-President; W. TAMINIAUX, Minister van Sociale Actie;

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : CH. PICQUE, Minister-President;

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : R. GRUIP, D. GOSUIN, Leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen.

